

Riebiņu novada
iedzīvotāji
īstenos
projektus

4. lappusē

Darbnīcas
jauniešiem

5. lappusē

Skolēniem sākas
brīvlaiks —
medīķu ieteikumi
drošībai

9. lappusē

Šis laiks pieder bērņībai

● Līvānu novada pirmsskolas izglītības iestādes "Rūķīši" bērni kopā ar pasaku tēliem atvadās no sava bērnudārza. Priekšā — skolas gaitas.

1. jūnijs kopš 1925. gada visā pasaulē tiek atzīmēts kā Starptautiskā bērnu aizsardzības diena. Bērnu aizsardzības diena ir kļuvusi par tradīciju daudzās pasaules valstīs.

Angliski šī diena tiek dēvēta vienkārši par Children's Day, jeb Bērnu dienu. Daudzās valstīs notiek dažādi bērniem veltīti pasākumi, radot viņiem prieku un sajūsmu. Latvijā Bērnu aizsardzības diena sakrīt ar mācību gada un skolas beigšanas laiku, ar izlaidumiem. Pirmie izlaidumi šajā laikā notiek arī bērnudārzos. Mazuliši, kas kādreiz māmiņām pie rokas, bikli un apmulsuši iepazīna jauno vidi, pirmsskolas izglītības skolotājus, vēl neredzētas lelles un lāčus, nu labi vien paaugušies, pieņēmušies gudrībā, iemācījušies pazīt burtus, zīmēt, dziedāt, dejot un sagatavojušies mācībām 1. klasē, teic atvadas bezrūpīgajai bērņības pasaulei. Izlaidumi izskan visu novadu pirmsskolas izglītības iestādēs. Atvadas savam bērnudārzam teica arī

50 nākamie skolēni Līvānu novada pirmsskolas izglītības iestādē "Rūķīši", kur izlaidumi bija organizēti četrās grupās. Princešu kleitas un pirmie uzvalki ar kaklasaitēm, pašu sagatavoti koncerti, ziedi, dāvanas, rotaļas un dejas kopā ar vecākiem, ar audzinātājiem, — svinīgi, jautri un miļi izskanēja šie sarīkojumi. Pēc tam visām izlaiduma grupiņām notika kopīgs pasākums, kurā bērni atvadījās no bērnudārza, kopā ar pasaku tēliem izstaigāja ierastos ceļņus, spēlējās rotaļu laukumos.

Arī lielākiem bērņiem, kas zinības savās skolās smēlušies jau četru gadu garumā, pienācis izlaidumu laiks, — viņi atvadās no sākumskolas, no saviem audzinātājiem, kas diendienā mācījuši grāmatu gudrības un nereti bijuši arī māmiņas un tēta vietā. 4. klašu beidzējiem aiz muguras viens noiets posms, bet priekšā — mācības 5. klasē ar jauniem izaicinājumiem, citiem skolotājiem.

Daudzviet jūnija pirmajos datumos notiek bērņības svētki, uz kuriem aicināti bērņi ar vecākiem, brāļiem un

māsām, krustvecākiem, vecmāmiņām un vectēviem.

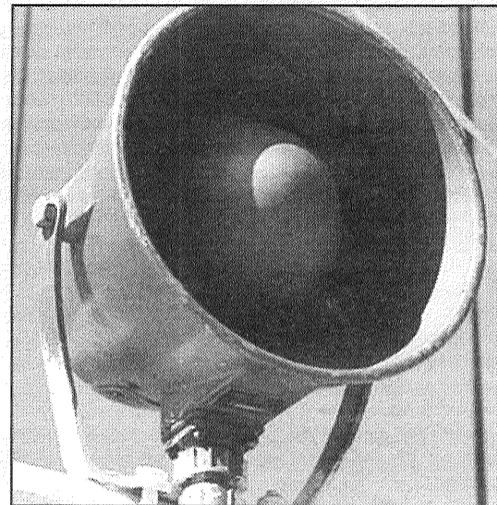
Uz Starptautiskajai bērnu aizsardzības dienai veltītu sarīkojumu 4. jūnijā pulksten 15.00 ielūdz Preiļu kultūras nams. Sarīkojuma apmeklētāji varēs noskatīties deju studijas "Mazais Andžīns" (Rīga) koncertu, kurā uzstāsies bērnu un jauniešu deju grupas vecumā no četriem līdz 21 gadam, kas specializējušies estrādes dejas (show dance) stilā. Tāpat koncertā uzstāsies Preiļu bērnu un jauniešu centra pop-grupa "Lāsītes" un vokālā studija "Mazās lasītes" (vadītāja Daina Erte) un deju studija "Elīze" (vadītāja Oksana Kitajeva). Pēc koncerta Preiļu pludmalē notiks sajūtu takas atklāšana.

Šis laiks pieder bērņībai — maziem nebēdņiem, kas nule vēl tikai sper pirmos soliņus, tiem, kam katra jauna diena nozīmē jaunus brīnumus, zinātkāriem skolnieciņiem, — visiem, kas aug. Lai jums laimīga un saulaina bērņība! Lai jūsu vecākiem pietiek spēka un sirdsgudrības, jūs audzinot lielus!

L.Rancāne

ZIŅAS

112 informē par trauksmes sirēnu pārbaudi

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests informē, ka šī gada 2. jūnijā pulksten 10.00 uz trim minūtēm tiks iedarbinātas trauksmes sirēnas ar mērķi pārbaudīt civilās trauksmes un apziņošanas sistēmas ieslēgšanas kārtību un tās darbību, kā arī konstatēt bojājumus vai traucējumus trauksmes sirēnu darbībā.

Atgādinām, ka, izdzirdot trauksmes sirēnu signālu, iedzīvotājiem jāieslēdz televizori un radioaparāti informācijas saņemšanai par to ieslēgšanas iemeslu un nepieciešamo rīcību.

Preiļu novada domē mainījies deputātu sastāvs

No 13. maija pašvaldības deputāta mandātu ieguvis Donats Valainis, kurš tagad pilda deputāta pienākumus mandātu nolikuma Laura Pastara (no 28. aprīļa — novada labklājības pārvaldes direktors) vietā no saraksta "Sociāldemokrātiskā strādnieku partija". Jaunais deputāts darbosies pašvaldības infrastruktūras un novada attīstības komitejā.

Donats Valainis ir dzimis 1960. gadā. Latvijas Lauksaimniecības akadēmijā ieguvis agronoma specialitāti, bet Nacionālajā Aizsardzības akadēmijā — vada komandiera specialitāti. Šobrīd viņš ir zemnieku saimniecības "Lielezeriņi" īpašnieks.

Izmaiņas Jēkabpils autobusu parka apkalpotajos maršrutos

Autotransporta direkcija informē, ka no 1. jūnija spēkā stāsies grozījumi SIA "Jēkabpils autobusu parks" 16 apkalpotajos maršrutos. Ņemot vērā, ka tiks veiktas izmaiņas reisu izpildes laikos un autobusu izbraukšanas laikos no atsevišķām pieturvietām, Autotransporta direkcija aicina iedzīvotājus sekot līdz izmaiņām interneta vietnē www.1188.lv.

Izmaiņas veiktas maršrutā Preiļi — Znotiņi — Apšenieki — Preiļi; Preiļi — Rudzāti — Turki — Līvāni; Preiļi — Galēni — Viļāni; Preiļi — Siļukalns — Viļāni; Preiļi — Rudzāti; Preiļi — Steķi — Rožupe — Līvāni; Līvāni — Turki — Rudzāti; Preiļi — Siļukalns — Galēni — Preiļi; Preiļi — Rudzāti — Līvāni; Preiļi — Upmala — Līvāni; Preiļi — Pieniņi — Smelteri — Preiļi; Preiļi — Stabulnieki — Siļukapi; Preiļi — Rudzāti — Steķi; Preiļi — Smelteri — Preiļi; Līvāni — Stiklēri; Preiļi — Kategrāde — Rušona — Preiļi.

Autotransporta direkcija aicina pasažierus sekot līdz maršrutu tīkla izmaiņām interneta vietnē www.1188.lv vai jautājumu gadījumā sazināties ar SIA Jēkabpils AP, zvanot pa tālruni 65237730 (Jēkabpils dispečers), 65322117 (Preiļu dispečers) vai rakstot uz e-pasta adresi jap@apollo.lv.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Straujāk sarūk Latvijas iedzīvotāju skaits; aug tikai Pierīga

Iedzīvotāju skaits pagājušā gada laikā Latvijā sarucis par 0,86% jeb 17 100 cilvēkiem, kas bija vairāk nekā 2014. gadā, liecina Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) dati. Šī gada sākumā Latvijā dzīvoja **1 969 000** iedzīvotāju, kas ir par 17 100 cilvēku mazāk nekā pērn. Savukārt gadu iepriekš iedzīvotāju skaits saruka par 0,77% jeb 15 400 cilvēku. Iedzīvotāju skaits palielinājās tikai Pierīgas reģionā, kas ietver arī pašvaldības, kas atrodas patālu no galvaspilsētas — par 0,14% jeb 500 cilvēku. Savukārt vislielākais iedzīvotāju skaita samazinājums joprojām bija **Latgales reģionā**, kur iedzīvotāju skaits samazinājies par 2% jeb 5600 cilvēku. Iedzīvotāju skaits Kurzēmē samazinājās par 3800 cilvēku, Vidzemē — par 3200 un Zemgalē — par 2800. Tāpat iedzīvotāju skaits saruka arī visās republikas pilsētās, bet visvairāk iedzīvotāju skaits saruka Rīgā — par 2258 cilvēku, Daugavpilī par 1149 cilvēku, Liepājā — par 631, Rēzeknē — par 572. Vismazāk iedzīvotāju skaits sarucis Jelgavā — par 135 personām. Pērn 17 no 110 Latvijas novadiem iedzīvotāju skaits ir pieaudzis, un 14 no tiem bija Pierīgas reģiona novadi. Vislielākais iedzīvotāju skaita kāpums bija Mārupes novadā, kur iedzīvotāju skaits pieaudzis par 1093 cilvēkiem. Ķekavas novadā iedzīvotāju skaits pieaudzis par 306 cilvēkiem, Garkalnes novadā — par 244 cilvēkiem, Ādažu novadā — par 204 cilvēkiem, Salaspils novadā — par 176 personām, kā arī Carnikavas — par 169 cilvēkiem un Babītes novadā — par 154 cilvēkiem. No šiem 17 novadiem 16 novados vairāk iedzīvotāju iecelēja nekā izceļoja, bet 11 novados dzimstība pārsniedza mirstību.

Pirmajā ceturksnī Latvija eksportēja preces uz 179 pasaules valstīm

Šogad pirmajā ceturksnī Latvija eksportēja preces uz 179 pasaules valstīm, bet importēja preces no 122 pasaules valstīm, teikts Centrālās statistikas pārvaldes publikotajā jaunākajā izdevumā par Latvijas ārējo tirdzniecību. 2016. gada pirmajā ceturksnī Latvijas kopējā eksporta vērtībā preču izveidums uz Eiropas Savienības (ES) valstīm sasniedza 1,714 miljardus eiro jeb 73,8%, tajā skaitā uz eiro zonas valstīm preces izvestas 1,142 miljardu eiro apmērā jeb 49,2%. Latvijas preču eksports uz NVS valstīm šogad pirmajā ceturksnī veidoja 217,1 miljonu eiro jeb 9,3%, bet uz pārējām valstīm preces eksportētas 392,5 miljonu eiro apmērā, veidojot 16,9%. Savukārt Latvijas kopējā importā preču ievadums no ES valstīm šogad pirmajā ceturksnī veidoja 2,153 miljardus eiro jeb 77,9%, tajā skaitā no eiro zonas valstīm preces ievestas 1,543 miljardu eiro apmērā jeb 55,8%. Preču imports no NVS valstīm minētajā laikā periodā bija 340,4 miljoni eiro jeb 12,3%, bet no pārējām valstīm preces importētas 271,4 miljonu eiro vērtībā jeb 9,8%. Šogad pirmajā ceturksnī piecu lielāko Latvijas eksporta partneru īpatsvars veidoja 48,4% no kopējās eksporta vērtības, bet 2015. gada attiecīgajā laikā periodā — 49,8%. Vienlaikus piecu lielāko Latvijas importa partneru īpatsvars šogad pirmajā ceturksnī bija 56% no kopējās importa vērtības, bet gadu iepriekš — 55,5%.

Deputāte: nožēlojami, ka daļā Latgales nav pieejami sabiedriskie mediji un internets

Daļā Latgales nav pieejams sabiedriski mediju un interneta pārklājums, kas ir nožēlojami, un risināt šo situāciju ir valsts drošības jautājums, aģentūrai BNS pēc komisijas izbraukuma vizītes Latgalē teica Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas priekšsēdētāja Inese Laizāne. Laizānes vērtējumā, situācija ir gaužām skumja, jo, prasot "ko jūs vēlētos redzēt sabiedriskajos medijos", saņemta atbilde, ka Latgales iedzīvotāji sabiedriskos medijos nerēd vai uztver ļoti slikti. "Tas ir arī valsts drošības jautājums — nodrošināt pārklājumu. Komisija to centīsies risināt, noskaidrojot kas to varētu nodrošināt un kā. Tas pat nav apspriežams jautājums. Iepriekš jau šī problēma ir uzsvēta, bet mēs Saeimā pārsvarā skatāmies tādas optimistiskas kartes, kur ir citādi tas parādīts," pauda komisijas priekšsēdētāja. Vizītes laikā arī ticis runāts par reģionālajiem medijiem un sabiedrisko mediju saturu. Deputāte uzskata, ka kopējais Latgales iedzīvotāju noskaņojums vērtējams kā pozitīvs. "Neviens vietā mēs nesatikām nevienu "nurdosu" Latgales iedzīvotāju.

Plašāk lasiet 8. lappusē.

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307057, mob. tel. 29410288 (redaktorei),

65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

žurnālistiem — 65307058.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (otrdien, piektdien).

Kurš spēj sajaukt pateicību ar samaksu, ir pelnījis tikai samaksu.

Saeimas komisija turpinās skatīt atpakaļ atgrieztās izmaiņas Imigrācijas likumā

Saeimas Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisija šodien, 31. maijā, turpinās diskusijas par Imigrācijas likuma grozījumiem, kurus otrreizējai caurlūkošanai atpakaļ nodevis Valsts prezidents Raimonds Vējonis, liecina parlamenta darba kārtība. Paredzams, ka komisija turpinās vērtēt tiesiskās palāvības principus un pārejas noteikumus. Plānots, ka Saeimas sēdē šis likuma izmaiņas skatīs 9. jūnijā.

Komisija pirmajā sēdē deputātu starpā bija novērojamas diskusijas par to, vai izslēgt priekšlikumu, kas bija par iemeslu likuma atdošanai otrreizējai izskatīšanai — par 5000 eiro nodevu, atkārtoti izsniedzot uzturēšanās atļauju vai arī pilnveidot likumu, un kāda tieši ir bijusi prezidenta vēlme. Taču komisija vienojās saglabāt normu par 5000 eiro nodevas uzlikšanu termiņuzturēšanās atļaujas pagarināšanas gadījumā un diskutēt par Vējoņa norādītajām nepilnībām, pilnveidojot likumu.

"Ja normu par 5000 eiro izņem, tad, protams, problēmu nav, taču Valsts prezidents aicina nevis izslēgt šo normu, bet gan pilnveidot," teica Valsts prezi-

denta likumdošanas un juridiskā padomniece Kristīne Jaunzeme.

Tika uzsvērts, ka likumiski iespējams rīkoties abējādi — gan izslēgt, gan pilnveidot, taču tika secināts, ka Valsts prezidents ir uzsvēris, ka nepieciešams sāktot pārejas normu un pamattektu, nevis izņemt normu no likuma vispār.

Kad komisijas priekšsēdētājs deva vārdu priekšlikuma autoram Edgaram Putram (ZZS), Putra teica, ka neesot jurists, bet ekonomists, tāpēc radusies šāda situācija, ka likums izstrādāts nepilnīgi.

"Bet es vēl joprojām uzskatu, ka 5000 eiro maksa, pārskatot uzturēšanās atļauju, ir objektīva, īpaši ņemot vērā budžeta situāciju šobrīd. Arī Saeimas vairākums atbalstīja šo normu, un es vēl arvien uzturu šās normas nepieciešamību," sacīja Putra.

Vislielākās diskusijas komisijā norisinājās par tiesiskās palāvības principu jeb kad piemērot 5000 eiro nodevu — visiem, kam kopš likuma normas izveides ir piešķirtas atļaujas vai arī tikai tiem, kam atļaujas tiktu piešķirtas kopš šā brīža. Komisija vienojās par abiem variantiem dot iespēju balsot Saeimai, atbalstot priekšlikumu, ka norma jāpie-

mēro tiem, kas uzturēšanās atļauju saņēmušo pēc 2016. gada 1. jūlija, kad paredzēts, ka grozījumi stāsies spēkā, bet otru priekšlikumu, kurā paredzēts, ka norma piemērojama visiem, kam izsniegta uzturēšanās atļaujas, kopš likums paredz par to veikt samaksu, lūgt iesniegt Saeimas Juridiskajam birojam.

Komisijas sekretārs Kārlis Seržants (ZZS) situāciju salīdzināja ar braucienu tramvajā — ja viņš ir nopircis biļeti par diviem eiro, tad esot nepareizi, ja pēc kāda brīža viņam prasa atkārtoti maksāt. Viņam piekrita vairums "Saskaņas" deputātu. Uz to gan deputāti Edvīns Šnore (NA) un Juris Vectirāns (ZZS) atbildēja, apgalvojot, ka "nobraucis viņš jau ir līdz galam" un runa esot par jaunas biļetes pirkšanu, nevis papildu maksas piemērošanu par to pašu.

Tāpat diskusijas komisijā bija par uzturēšanās atļaujas saņemšanas procedūru un brīdi, kad ir jāveic šī 5000 eiro samaksa — vai pieprasot vai saņemot šo atļauju. Komisija vienojās, ka samaksa jāveic saņemot atļauju, kā arī, ka atkārtotu uzturēšanās atļauju varēs pieprasīt ne ātrāk kā sešus mēnešus pirms iepriekšējās atļaujas termiņa beigām.

VK: valsts ieguldītie miljoni elektroniskajos pakalpojumos līdz šim nav attaisnojušies

Valsts iegulda miljonus elektroniskajos pakalpojumos, lai gan tos pagaidām izmanto tikai daži procenti iedzīvotāju, līdz ar to pakalpojuma nodrošināšanā ieguldītie līdzekļi neattaisnojas, revīzijā secinājusi Valsts kontrole (VK).

VK norādīja, ka līdz ar elektroniskās identifikācijas (eID) karšu ieviešanu Latvijā pēdējo gadu laikā ieviesta arī elektroniskās autentifikācijas un e-paraksta iespēja. Tas valstij gadā izmaksā 847 tūkstošus eiro. Taču tā kā ir ertākas un lētākas iespējas piekļūt elektroniskajiem pakalpojumiem, eID kartes elektroniskās iespējas izmanto tikai daži procenti iedzīvotāju. Tas liecina, ka pakalpojuma nodrošināšanā ieguldītie līdzekļi neattaisnojas.

"Situācijā, kad tik daudzās nozīmīgās nozarēs valstī nav rodams nepieciešamais finansējums, atvēlēt miljonus eiro absolūtam iedzīvotāju vairākumam nevajadzīgam pakalpojumam nav labas pārvaldības princips," uzsvēra valsts kontrolere Elita Krūmiņa.

VK arī norādīja, ka Latvijā eID kartes tika ieviestas atbilstoši Eiropas Savienības (ES) regulai, kas paredz to nepieciešamību. Taču valsts izlēja nodrošināt iedzīvotājiem arī iespēju parakstīt elektroniskus dokumentus un apliecināt savu identitāti elektroniskā vidē ar eID karti, lai gan ES regula neparedz šādas prasības.

Lai to nodrošinātu, starp Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi (PMLP) un Latvijas valsts radio un televīzijas centru (LVRTC) tika noslēgts līgums par

sertifikācijas pakalpojumiem, lai eID kartēs iekļautu elektroniskās autentifikācijas un e-paraksta rīkus. Tas paredz, ka no 2011. līdz 2016. gadam LVRTC no PMLP saņems 4,3 miljonus eiro jeb 847 tūkstošus eiro gadā, no kuriem 2,9 miljoni eiro ir samaksa par sertifikācijas pakalpojumiem, bet 1,4 miljoni eiro — par e-paraksta laika zīmogiem (katrā eID kartē 120 laika zīmogi).

Tāpat pēc eID kartē iekļauto valsts apmaksāto 120 laika zīmogu izlietošanas tikai 5% personu ir turpinājuši izmantot eID kartes elektroniskā paraksta radiāšanai, iegādājoties laika zīmogu par saviem līdzekļiem. Savukārt autentifikācijai, lai saņemtu elektroniskos pakalpojumus, valsts iestādes pašas ir izveidojušas un jau uztur rīkus, kā arī plaši tiek izmantoti ārēju pakalpojumu sniedzēju autentifikācijas rīki — internetbanka, mobilais iD, elektroniskā paraksta autentifikācija un citi.

Pastāvot citām ertākām un lētākām iespējām piekļūt elektroniskajiem pakalpojumiem, iedzīvotāji eID kartes elektroniskās iespējas izmanto maz. Tikai 2% eID karšu lietotāju ir izmantojuši elektroniskajam parakstam eID kartē iekļauto funkcionalitāti, bet no četrpadsmit gadu laikā valsts apmaksātajiem 80 miljoniem e-parakstu, kas iekļauti eID kartē, izmantoti tikai 0,5%. No kopējiem 2015. gadā Latvijā veiktajiem 3,2 miljoniem elektronisko parakstu vien nepilni 362 tūkstoši jeb 11% parakstu ir veikti ar eID kartē iekļauto funkcionalitāti.

Neraugoties uz zemo iedzīvotāju interesi izmantot eID kartes elektroniskās iespējas, plānots turpināt iesāktu vēl plašāku apjomā, ar nākamā liguma slēgšanu no valsts budžeta līdzekļiem apmaksājot neierobežotu skaitu laika zīmogu elektroniskā paraksta radiāšanai, kam kopumā piecu gadu laikā būtu nepieciešami 9,5 miljoni eiro — vairāk nekā divas reizes vairāk par līdzšinējo izdevumu apmēru.

VK uzskata, ka pirms jauna liguma slēgšanas ir rūpīgi jāizvērtē un jāpieņem konceptuāli lēmumi, vispirms noskaidrojot, kā panākt, ka eID kartes funkcionālās iespējas tiek plaši izmantotas, neraugoties uz to, ka tirgū pastāv dažādi izdevīgāki un lētāki risinājumi, vai arī izvērtējot iespēju atteikties no eID funkcionalitāšu, kuras iedzīvotāji neizmanto, visaptverošas finansēšanas no valsts budžeta līdzekļiem.

Aģentūra BNS jau vēstīja, ka VK finanšu revīzijā par 2015. gadu atklājusi vairākus miljonus eiro mērāmu neefektīvu līdzekļu izlietojumu ministrijās un valsts institūcijās. VK šogad nav bijis iebilžu par finanšu pārskatiem, taču trūkumi un miljonus mērāms neefektīvs līdzekļu izlietojums konstatēts, pārbaudot, vai finanses tiek atvēlētas konkrētam mērķim. Kopumā vērtēšanai tika izvēlēti 40 atbilstības jautājumi 21 revidējamā vienībā. Būtiskus pārkāpumus VK konstatēja 15 gadījumos. VK revīzijā tika konstatētas būtiskas, bet ne visaptverošas neatbilstības.

Valsts kontrole ir augstākā revīzijas iestāde valstī.

Lappusi sagatavoja T.Elste

Dara darbu, kas patīk

“Dzīve rit savu gaitu, pat nav, ko daudz stāstīt,” bilst VALENTĪNA KARAKONE, Preiļu kooperatīvās sabiedrības saimniecības daļas vadītāja. Šī ir bijusi un palikusi vienīgā darbavieta, kurā viņa 41 gadu ir nostrādājusi par automobiļu vadītāju.

Valentīnai Karakonei visa darba dzīve ir bijusi saistīta ar automašīnām. Viņa akcentē, ka jūtas savā istajā vietā un darot savu īsto darbu. Darba gadi aizritējuši vienā darbavietā, kurai laika gaitā mainījušies nosaukumi, un toreizējā Daugavpils autobāzes Preiļu filiāle nu kļuvusi par Preiļu kooperatīvo sabiedrību.

Darba pienākumi Valentīnai Karakonei vienmēr ir bijuši saistīti ar sagādi un sabiedrisko ēdināšanu. Pie pirmā darba auto stūres viņa sēdās 19 gadu vecumā uzreiz pēc autovadītāja tiesību iegūšanas, un tas bija kravas automobilis GAZ-21, tautā saukts par *gaziku*, preču un maizes pārvadāšanai. “Atmiņā pirmais brauciens uz Rīgu ar šo pašu auto pēc precēm,” atceras Valentīna Karakone. Savulaik kā autovadītājai izbraukāta Maskava un Armēnija, kad bija jāpiegādā pārtika zemestrīces seku novēršanas strādniekiem.

Valentīnai Karakonei kā saimnieciskās daļas vadītājai ikdienā lielākoties nākas risināt sagādes jautājumus. “Darbā laiks tik ātri paiet, ka tikko sākas pirmdiena, un jau piektdiena klāt,” viņa dalās ar savām sajūtām un piebilst, ka “mums ir labs, saliedēts kolektīvs”. Preiļu kooperatīvās sabiedrības kolektīvs šopavasari iesaistījās Preiļu novada domes organizētajā teritoriju apzaļumošanas akcijā, kad varēja saņemt dažādus dekoratīvos stādus. Darbinieki kopīgi sagatavoja augsni un iestādīja augus, vēlāk apbēra ar mulču.

Patlaban Valentīnas Karakones darba auto ir *Audi A6*, un *Audi* ir arī viņas mīļākā automobiļu marka. “Man patīk lielas un spēcīgas automašīnas, lai var piespiest gāzi grīdā. Patīk arī spēcīgi, precīzi dzīpi, ar kuriem visur var iebraukt, kas der bezceļiem,” atklāj Valentīna Karakone.

“Padomju laiku automašīnas un tagadējās atšķiras kā diena pret nakti. Braukšanas komfortu vispār nav iespējams salīdzināt,” uzskata Valentīna Karakone. Padomju automobiļu kolekcionēšana, viņasprāt, ir hobijs, kur interesantākā daļa ir auto savešana kārtībā, retu detaļu meklēšana, bet ne jau braukšana kā tāda. “Tolaik ar *gaziku* uz Rīgu braucu sešas stundas, jo nebija iespējams braukt ātrāk par 60-70 kilometriem stundā,” Valentīna Karakone atgādina toreizējo automobiļu tehniskās iespējas.

“Ziemās agrāk bija ļoti slideni ceļi, tagad ir labāk. Reiz, braucot uz Aglonu, *gaziks* uz ceļa apgriezās pretējā braukšanas virzienā, uz Preiļiem, tik slidens bija. Nebija arī labu ziemas riepu, jaunas riepas reti varēja dabūt, ar vecām vajadzēja turēties uz ceļa. Tam vajadzīga lielāka uzmanība no šofera,” autovadīšanas pieredzē dalās Valentīna Karakone un vērtē, ka ceļu stāvoklis kļuvis sliktāks, bedru ir vairāk, jo sevišķi Latgalē. No ceļu stāvokļa lielā mērā atkarīgs arī automobiļa tehniskais stāvoklis.

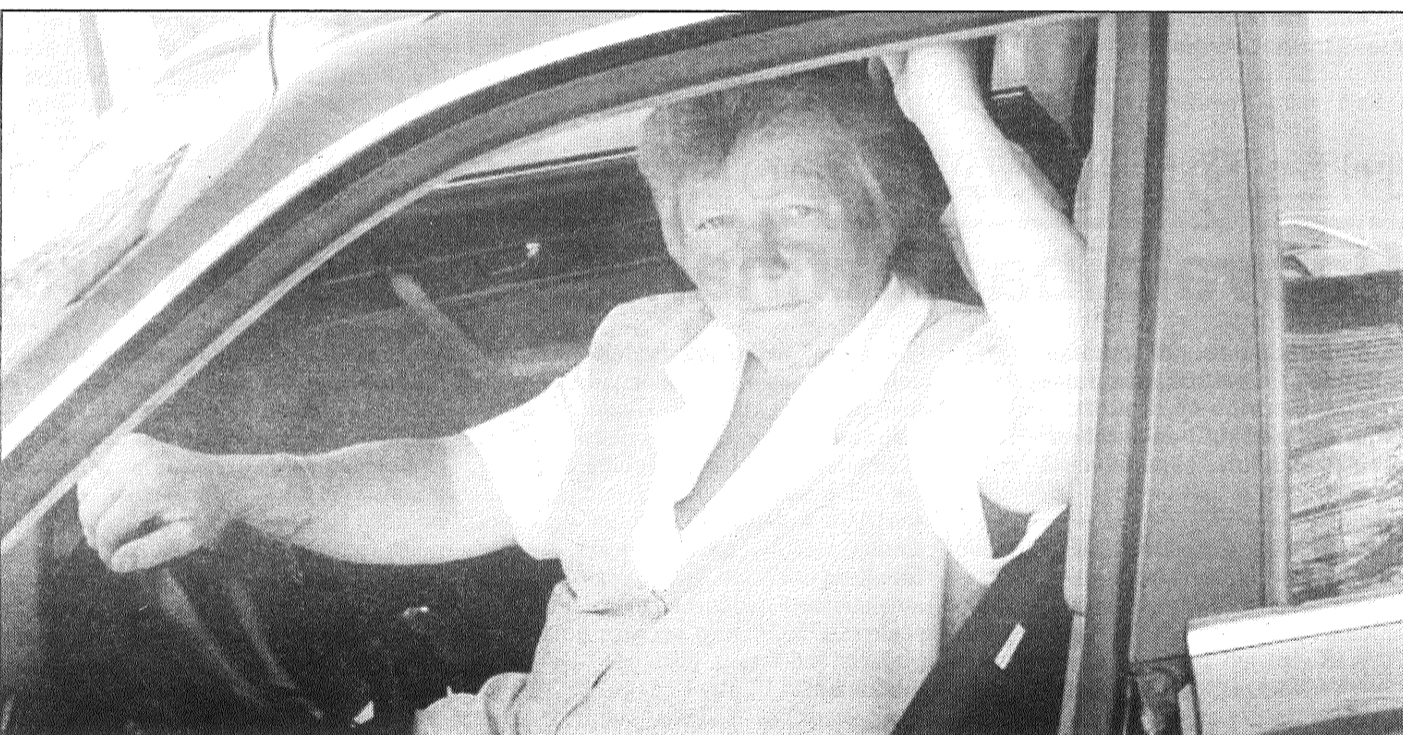
Salīdzinot, kā ir bijis vadīt auto tolaik, pirms 41 gada, un tagad, Valentīna Karakone neatroda būtiskas atšķirības. Būt par autovadītāju viņai ir darbs, kas ir jāpadara, un ikdienas darba ritms neļauj atslābt. Ja daļa lauku autovadītāju vēl baidās lielākas satiksmes plūsmas, tad Valentīna Karakone nesaskata atšķirību un Rīgā pie stūres jūtas tikpat komfortabli kā Preiļos.

Kā būtu dienu bez auto? “Ko bez automašīnas var iesākt? Tā ir ikdienišķa nepieciešamība. Agrāk bez telefona varēja visu pasauli izbraukt, tagad pus stundu nevar iztikt, ja aizmirsi, tad viss liekas pagalam,” atzīmē Valentīna Karakone.

Valentīnu Karakoni automašīnas interesējis jau agrā bērnībā, toreiz gan tā bija samērā liela eksotika, kolhozu automobiļi

● Valentīna Karakone pie GAZ-21, sava pirmā darba auto, stūres...

● ...un tagadējā darba auto Audi A6. Foto no V.Karakones albuma.

bija gandrīz vai vienīgie satiksmes dalībnieki. No bērnības viņa atceras, ka reiz, kamēr kāds kolhoza traktorists kārtojis darīšanas ar tēvu, iemanījies ar viņa auto izmest kādu likumu pa tuvīno pļavu. Tehnikai vienmēr bijis savāds pievilksanas spēks. “Man ļoti patīk ātrums. Savā laikā ļoti gribējās piedalīties auto sacīkstēs, bet diemžēl tolaik nesanāca. Man tas ir patīcis visu dzīvi. 90 kilometri stundā ir tāda vilksanā, 120 jau būtu normāli,” viņa spriež.

Tagad sievietē pie stūres nav nekas neparasts, bet agrāk? “Tajā laikā bija divas trīs sievietes, kuras brauca. Tas bija smags darbs, pašām viss bija jākrauj, vajadzēja daudz spēka. Tagad vajag tikai braukt, tas ir daudz vieglāk.” Kā sievietē uz ceļa jūtas droši? “Nav problēmu. Virieši mani ir vienmēr uztvēruši kā līdzīgu, jo man braukšana vienmēr ir padevusies. Nav bijis problēmu iebraukt uz aizmuguri, ja vajag,” Valentīna Karakone uzsver labu braukšanas iemaņu nozīmi.

“Mašīnai vienmēr jābūt tehniskā kārtībā, lai būtu drošības sajūta pie stūres,” uzsver Valentīna Karakone, taču remontu automobiļiem ir neizbēgami. Padomju

gados viņai ar to vajadzēja tikt galā pašai, jo autoservisu mūsdienu izpratnē nebija. “Man tas ir vienkārši, un salabot riepu vai motoru neliekas nekas sevišķs,” atzīst Valentīna Karakone.

Vislabāk ir atpūties pie dabas, ogojot un sēņojot, bet par sirdij vistuvāko Valentīna Karakone uzskata makšķerēšanu. Dzimtās mājas viņai ir Dovalas ezera krastā, un varbūt tāpēc ūdens viņai ir tikamākā no visām stihijām. Bērnībā, ja pamanījusi atstātu neaizslēgtu laivu, tūlīt kāpusi iekšā vizināties, izliekoties nedzirdam mātes saucienam tūlīt pat braukt krastā un vairs tā nedarīt. Joprojām Valentīna Karakone reizēm brauc uz Dovalas ezeru makšķerēt – zivju tur esot pietiekami un šogad dzīvojot trīs skaisti gulbju pāri. Savukārt ziemā labākā makšķerēšana ir uz ledus Dubnā. Makšķerēšana ir viens no labākajiem veidiem, kā par veselības un citām sadzīves problēmām aizmirst kā nebijušām.

Jautāta, kura no zivīm ir viltīgākā un ķeras visgrūtāk, Valentīna Karakone pauž, ka katrai no tām vajadzīga sava pieeja, jo neviena tāpat vien rokā nedodas. Katrai

jāatrod ne tik vien piemērotākie āķi, bet pat sava makšķere. Zvejošanai dziļos ezeros tiek izmantota eholote. Starp lielākajām noķertajām zivīm var minēt trīskilogramīgas lidakas un divkilogramīgu plaudi. Zivis tīrīt un gatavot viņai pašai patīk, bet ēst gan ne īpaši, tādēļ ar noķerto lomu parasti iepriecina draugus.

Lai arī šoziem nesanāca, Valentīna Karakone labprāt piedalās zemledus makšķerēšanas sacensībās. Tā 2015. gada februārī zemledus makšķerēšanas sacensībās Izvaltā godam izcīnīta 3. vieta individuālajās sacensībās, kā apliecinājums makšķerēšanas noslēpumu pārzināšanai. Arī dēlam Normundam patīk makšķerēt, tikai viņam visbiežāk to sanāk darīt okeānā, jo patlaban dzīvo un strādā Anglijā.

“Dzīve pagājusi kā pāris dienas, pašai neticas, ka man tik daudz gadu. Gadi tik ātri skrien, ka grūti tam noticēt,” pārdomās dalās Valentīna, tuvojoties nozīmīgai dzīves jubilejai jūnija sākumā. Ko pati sev novēlētu? “Galvenais, lai veselība būtu, tad pārējais viss būs,” viņa noteic.

I.Šņepste

PREIĻU NOVADĀ

Preiļos siltinātās daudzdzīvokļu mājas ir labās prakses piemēri

Novada uzņēmējdarbības centrā notika Ekonomikas ministrijas rīkotais seminārs "Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes paaugstināšana. Pamatnosacījumi". Par seminārā runāto stāsta SIA "Preiļu saimnieks" sabiedrisko attiecību speciāliste Inese Šņepste.

Novada domes izpilddirektors Vladimirs Ivanovs aicināja iedzīvotājus iesaistīties daudzdzīvokļu dzīvojamu māju siltināšanas programmā un atgādināja, ka Preiļu novada dome turpinās sniegt atbalstu energoaudita veikšanai līdz 853,72 eiro apmērā. Viņš arī uzsvēra, ka Preiļos siltinātās mājas ir labās prakses piemēri, jo maksājums par patērēto siltumenerģiju ir samazinājies par divām līdz trim reizēm.

Ekonomikas ministrijas pārstāve Inese Bērziņa semināra dalīb-

niekiem stāstīja par daudzdzīvokļu ēkas namu pārvaldnieka un dzīvokļu īpašnieka pienākumiem. Kopīpašums (jumts, koplietošanas telpas, palīgēkas, zemes gabals) attiecas uz visiem dzīvokļu īpašniekiem, piemēram, jumta remonts attiecas uz pirmā stāva iedzīvotājiem tāpat kā pagrabā remonts uz pēdējā stāva iedzīvotājiem.

ALTUM pārstāve Dina Kaurpere informēja par daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes programmas nosacījumiem. Kopējais pieejamais finansējums ir 166,4 miljoni EUR, ar ko paredzēts nosiltināt 1700 mājas. Tiek plānots, ka projektu pieņemšanu ALTUM sāks jūlija beigās vai augusta sākumā. Iedzīvotāji jau tagad var sākt tam gatavoties, pieņemot lēmumu par dalību daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes paaugstināšanas programmā un izvēlot pilnvaroto personu. Balsojot par daudzdzī-

vokļu māju energoefektivitātes paaugstināšanas programmas jautājumiem, "par" jānobalso dzīvokļu īpašniekiem, kuri pārstāv vismaz 2/3 no visiem dzīvokļu īpašniekiem. Dokumentu aprīte ar ALTUM notiks elektroniski.

Par projekta sagatavošanas tehniskajām niansēm un ieteicamajiem pasākumiem ēkā tās energoefektivitātes uzlabošanai informēja ALTUM pārstāvis Aldis Greķis. Svarīgi ir visus nepieciešamos būvdarbus paredzēt tehniskajā projektā, jo projekta sadārdzinājums ir neattiecināmās izmaksas. Attiecināmās izmaksas ietilpst būvdarbu veikšana ēkas norobežojošajās konstrukcijās un koplietošanas telpās, visu ēkas inženiersistēmu atjaunošana, pārbūve vai izveide, atjaunojamo energoresursu izmantojošu siltumenerģijas ražošanas un ūdens sildīšanas avotu iegāde un uzstādīšana, autoruzraudzība un būvuzraudzība, vadišanas iz-

maksas. ALTUM interneta vietnē (<http://ej.uz/npas>) iespējams lejupielādēt energoefektivitātes kalkulatoru, ar kura palīdzību viegli aprēķināt energoefektivitātes projekta izmaksas un plānot finansējumu.

SIA "Jelgavas nekustamā īpašuma pārvalde" pārstāvis Oļegs Kukuts dalījās ar Jelgavas pieredzi daudzdzīvokļu māju siltināšanā. Viņš uzsvēra, ka siltinātām mājām ir reāls siltumenerģijas ietaupījums 50–70%, bet svarīgs ieguvums ir arī ēkas kalpošanas mūža pagarināšanās. Kā lielākais renovāciju bremzējošais faktors tika minēts dzīvokļu īpašnieku bailes no atbildības un nevēlēšanās iesaistīties lēmumu pieņemšanā. Arī tie, kuriem ir grūtības apmaksāt apkuri, siltināt nevēlas. Citi baidās no kredītsaistībām ar banku, kaut gan siltināšanas dēļ dzīvokļi netiek ieķīlāti un nav nekādu citu apgrūtinājumu. Oļegs Kukuts arī norādīja, ka ir

pēdējais laiks uzsākt namu renovāciju, jo celtniecības izmaksas nākotnē pieaugs.

Finanšu piesaisti energoefektivitātes projektiem un banku lomu renovācijā skaidroja AS "Citadele" pārstāve Ieva Vērzemiece. Ja bankas atsakās sniegt aizdevumu, tad iespējams saņemt ALTUM finansējumu. Lai saņemtu finansējumu no bankas, kā papildu nodrošinājums būs ALTUM garantija. Aizdevumu nosacījumus siltināšanai sadarbībā ar ALTUM šobrīd izskata "Swedbank", "SEB banka", "DNB" un "Citadele".

Par daudzdzīvokļu mājas energoefektivitātes projekta tehniskās dokumentācijas sagatavošanu vairāk informācijas var atrast interneta vietnē altum.lv vai saņemt ALTUM Energoefektivitātes kompetences centrā, e-pasts: kompetences.centrs@altum.lv, tālrunis 67774064.

Kanalizācijas tīkla posms bija jāmaina koku sakņu dēļ

Pie daudzdzīvokļu dzīvojamām mājām Daugavpils ielā 51 un 53 nomainīts kanalizācijas tīkla posms 24 metru garumā, informē SIA "Preiļu saimnieks" ūdensapgādes un kanalizācijas daļas vadītājs Aleksandrs Lapuha.

Šajā posmā regulāri bija problēmas ar

kanalizācijas novadišanu, bet ūdensapgādes un kanalizācijas daļas speciālisti bija spiesti regulāri veikt tīkla skalošanu, līdz vecā keramikas kanalizācijas caurule nomainīta ar mūsdienu prasībām atbilstošu PVC cauruļi. Vecais kanalizācijas vads bija veidots no keramikas cauruļņu posmiem, kas savienoti ik pēc apmēram metra, un šajās savienojumu vietās bija ieaugušas

koku saknes.

Aleksandrs Lapuha atgādināja, ka koku stādīšana ir jāsaņem un to nav pieļaujams darīt uz komunikāciju tīkliem. Kamēr kociņš ir neliels, problēmu nav un var priecāties par tā skaistumu, bet pēc gadiem koku nāksies nozāgēt tieši tā posta dēļ, kuru koka saknes būs nodarījušas apakšzemes tīkliem, kuru atjaunošana ir

sarežģīta un nav lēta.

Lai arī cilvēki mēdz pievērst lielāku vērību vizuāli redzamajam, harmoniskas dzīvestelpas veidošanā pilsētvīdē tikpat būtiska loma ir arī tam, kas atrodas zem zemes – komunikācijām. Lielā daļā pilsētas apakšzemes komunikācijas savu laiku jau nokalpojušas, un ir nopietni jādomā par to atjaunošanu.

RIEBIŅU NOVADA DOMĒ

Pašvaldība līdzfinansēs daudzus projektus

Domes sēdē deputāti izskatīja attīstības un plānošanas daļas, vairāku biedrību un draudžu lūgumus piešķirt pašvaldības atbalstu līdzfinansējuma veidā iecerētajiem projektiem.

✓ Projekta pieteikuma atbalstīšanas gadījumā no budžetā projektu līdzfinansēšanai paredzētajiem līdzekļiem biedrība "Ticības avots" saņems līdzfinansējumu 1028,18 eiro jeb 10% apmērā projektam "Svētā Nikolaja Riebiņu pareizticīgo baznīcas fasādes atjaunošana".

✓ Siļukalna pamatskolas vecāku biedrība "Saulrozes" projekta "Siļukalna pagasta Opolis un Teilānu kapu ūdens ņemšanas vietas ierīkošana" atbalstīšanas gadījumā saņems līdzfinansējumu 282 eiro apmērā.

✓ Projekta "Sabiedriskās aktivitātes veicināšana Stabulnieku pagastā" atbalstīšanas gadījumā biedrība "Atspulgs L" saņems līdzfinansējumu 341,70 eiro apmērā.

✓ Projekta "Roberta Mūka muzeja ēku siltināšana, jumta nomainīšana un vides pieejamības nodrošināšana" atbalstīšanas gadījumā nolēmts piešķirt biedrībai "Galēnu kultūrvēstures biedrība" līdzfinansējumu 4345,76 eiro apmērā.

✓ Projektu "Rušonas sabiedriskā centra fasādes dekoratīvā apmetuma izveidošana un centrālapkures ierīkošana" atbalstīšanas gadījumā biedrība "Mēs Rušonai" saņems pašvaldības līdzfinansējumu 2500 eiro apmērā.

✓ Biedrība "Riebiņu novada attīstības biedrība" ES Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai konkursam sagatavojusi projektu "Riebiņu novada pašdarbības kolektīvi ceļā uz Latvijas simtgadi", kura ietvaros Riebiņu folkloras kopai

"Jumaleņa", Stabulnieku vidējās paaudzes deju kolektīvam, Siļukalna vidējās paaudzes deju kolektīvam, Siļukalna jauniešu deju kolektīvam, Galēnu pamatskolas 1.-4. klases deju kolektīvam, Riebiņu vidusskolas 1.-2. klases deju kolektīvam, 4.-6. klases deju kolektīvam plānots izgatavot jaunus tautas tērpus. Projekta kopējās izmaksas ir 17 356,70 eiro, pašvaldība tā atbalstīšanas gadījumā sniegs līdzfinansējumu 1735,67 eiro apmērā no pamatbudžeta izdevumu pozīcijas "Dotācijas biedrībām".

✓ Biedrība "Galēnu kultūrvēstures biedrība" iesniegšanai ASV vēstniecībā sagatavojusi projektu par radošās grupas "Mūka ķekšis" dzejoļu grāmatas komerciāliem nolūkiem izdošanu. Projekta paredzamās izmaksas ir 1500 eiro, bet pašvaldība gatava piešķirt līdzfinansējumu 200 eiro apmērā no pamatbudžeta sadaļas "Dotācijas biedrībām".

✓ Ar līdzfinansējumu 200 eiro apmērā pašvaldība atbalstīs Vidsmuižas Svētā Gara Romas katoļu draudzes projektu "Sanitārā mezgla izbūve pie Vidsmuižas katoļu baznīcas". Projekts tiks iesniegts ELFLA projektu konkursā, tā attiecināmās izmaksas būs 2600, pašvaldības līdzfinansējums — 10%.

✓ Riebiņu Svēto apustuļu Pētera un Pāvila Romas katoļu draudze vēlas piedalīties ELFLA projektu konkursā ar projektu par Riebiņu katoļu baznīcas interjera kosmētisko remontu, kas paredz dievnama iekštelpu renovāciju. Tā kā projekta izmaksas būs ap 25 000 eiro, atbalstīšanas gadījumā pašvaldība piešķirs līdzfinansējumu 2500 eiro apmērā.

✓ ELFLA finansējuma saņemšanai sagatavots domes attīstības un plānošanas daļas sagatavotais projekts "Informatīvās infrastruktūras izveide Riebiņu novadā",

kas skars Galēnu, Siļukalna, Stabulnieku, Siļajānu, Riebiņu un Rušonas pagastus: izgatavos 75 ielu norādes zīmes, 33 virzienu norādes zīmes, piecas ceļa zīmes "Virziena rādītājs", 70 stabus ar stīprinājumiem, deviņus informācijas objektu norādes stendus, 33 administratīvi teritoriālās vienības nosaukuma zīmes un septiņus informatīvos tūrisma stendus. Projekta pieteikuma atbalstīšanas gadījumā no budžetā paredzētajiem līdzekļiem tiks piešķirts līdzfinansējums 3240,58 eiro apmērā, kas ir 31% no attiecināmajām izmaksām. Pašvaldība paredzējusi arī priekšfinansējumu 10 453,49 eiro apmērā 2016./2017. gada budžetā.

✓ Attīstības un plānošanas daļa iesniegšanai ELFLA projektu konkursā sagatavojusi projektu "Mūsdienīgas gaismas aparatūras iegāde un uzstādīšana kultūras pakalpojumu sniegšanas kvalitātes nodrošināšanai Riebiņu novada kultūras namos". Kopējās izmaksas ir 46 742,30 eiro, ko atbalsta saņemšanas gadījumā dome paredzējusi kā priekšfinansējumu. 3863 eiro jeb 10% apmērā no attiecināmajām izmaksām paredzēts līdzfinansējums, kā arī neattiecināmās izmaksas — PVN 21% jeb 8112,30 eiro no projektu līdzfinansējumiem paredzētajiem līdzekļiem 2016./2017. gada budžetā.

✓ Deputāti nolēma iesniegt ELFLA projektu konkursam projektu "Specializētā autotransporta iegāde Riebiņu novada sociālā dienesta vajadzībām", kura kopējās izmaksas būs 44 961 eiro (ar PVN). Projekta apstiprināšanas gadījumā pašvaldība paredzējusi priekšfinansējumu, kā arī līdzfinansējumu 10% apmērā no attiecināmajām izmaksām, neattiecināmās izmaksas un PVN no projektu līdzfinansēju-

miem paredzētajiem līdzekļiem 2016./2017. gada budžetā.

Specializētais autotransports pašvaldībai ļoti nepieciešams. Novadā ir 1250 pensijas vecuma personas, tajā skaitā ap tuveni 480 ir gan ar īpašām vajadzībām, gan ar invaliditāti, gan kustību traucējumiem. Sociālajā dzīvojamajā mājā "Rudenāji" mīt 10 cilvēki, sociālās aprūpes centrā "Rušona" — 28, bet vēl citi klienti gaida rindā. Sociālie darbinieki ir pārliecinājušies, ka ļoti bieži šie cilvēki ir jānogādā uz veselības aprūpes iestādēm — pie zobārsta, uz rentģenu, izmeklēšanām, konsultācijām, kā arī jāved atpakaļ uz aprūpes centriem. Tā kā pašvaldībai nav transporta, pakalpojums ir jāpērk vai jāizmanto tāds transportlīdzeklis, kas nav piemērots cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Sociālais dienests uzskata, ka nepieciešams tāds transportlīdzeklis, kas aprīkots ar nestuvēm gulošu pacientu pārvietošanai, ar ratiņkrēslu, kā arī drošības jostām pārbraukumiem. Riebiņu novadā tā būs inovācija, jauna pakalpojumu ieviešana, kas veicinās sociālo aizsardzību un veselības aprūpi.

✓ Projekta "Pieniņu Romas katoļu baznīcas dārza labiekārtošana ar stāvlaukuma izbūvi" atbalstīšanas gadījumā ELFLA projektu konkursā domnieki nolēmuši piešķirt līdzfinansējumu 4894,50 eiro apmērā.

✓ Vienbalsīgi pieņemts lēmums piedalīties Izglītības un zinātnes ministrijas organizētajā projektu konkursā ar projektu "Sporta inventāra un aprīkojuma iegāde sporta stundu kvalitātes uzlabošanai Riebiņu novada izglītības iestādēs" un paredzēt līdzfinansējumu 3451 eiro apmērā.

Sagatavots pēc domes sēdes protokola materiāliem

Līvānos sakārtos pussalu aiz amatniecības centra

Līvānu novada domē ir izveidotas un darbojas dažādas komisijas. Viena no tādām ir vides uzraudzības un kārtības komisija (VUKK). Nevienam nepatīk savā tuvumā redzēt piegružotu, nekoptu teritoriju, tāpēc komisijai viens no svarīgākajiem uzdevumiem ir strādāt ar ipašniekiem, mudinot viņus sakopt ipašumus, tādējādi radot pievilcīgāku apkārtni Līvānu novadā.

2015. gadā komisijas darbs lielākoties bija saistīts ar nekoptu ipašumu apzināšanu un ipašnieku brīdināšanu. Sagatavotas 80 informatīvas brīdinājuma vēstules par ipašuma sakārtošanu. Ap-

sekoti 40 nesakopti ipašumi visā novada teritorijā. Komisijas loceklis, domes deputāts Valdis Anspaks atklāj, ka ipašnieku reakcija uz brīdinājuma vēstulēm ir dažāda, bet ir arī pozitīvie piemēri, kad ipašums tiek sakopts.

Ja ipašnieki uz brīdinājumiem nereaģē, nākas sastādīt administratīvo pārkāpumu protokolu. Tas gan ir galējais līdzeklis, kad nelīdz nedz brīdinājumi, nedz sarunas. 2015. gadā komisija sastādījusi četrus administratīvo pārkāpumu protokolus, ar ko tālāk strādāja administratīvā komisija, ipašniekiem nosūtot ierakstītas uzaicinājuma vēstules ierasties uz administratīvās komisijas sēdi. No atbildības neglābj arī tas, ka cilvēks izvairās saņemt

ierakstīto vēstuli, jo saskaņā ar likumu viņš tāpat skaitās informēts.

Pašlaik vides uzraudzības un kārtības komisija aktīvi diskutē par mazdārziņu teritoriju sakopšanas jautājumiem, īpaši attiecībā uz pussalu aiz Latgales mākslas un amatniecības centra. Zemes nomas līgumus par šeit esošo mazdārziņu apsaimniekošanu pašvaldība slēdz tikai uz vienu gadu. Pašlaik apsaimniekoti tiek tikai daži mazdārziņi. Pārējo pussalas ainavu veido gara, ugunsbīstama zāle, pa pusei aizaugušas dārziņu teritorijas ar sabrukušām dārza mājiņām. Skats nav estētisks un bojā pilsētas tēlu. Ja teritoriju atbrīvotu no garās zāles un graustiņiem, tā iegūtu pavisam citu izskatu, tāpat kā teritorija iepre-

tīm amatniecības centram, kur pirms dažiem gadiem bija tāda pati mazdārziņu teritorija, bet tagad tā ir sakopta. Tas jādara tādēļ, ka Latgales mākslas un amatniecības centru apmeklē daudz tūristu, tā ir Līvānu vizītkarte un galvenais tūrisma objekts. Pussalu arvien vairāk izmanto arī iedzīvotāji atpūtai un pastaigām. Lai nākamajā gadā sāktu teritorijas sakārtošanu, VUKK nolēma ieceri virzīt izskatīšanai domes sēdē, lai lemtu par finansējuma paredzēšanu 2017. gada budžetā šiem darbiem.

2015. gadā VUKK izskatījusi arī 53 iesniegumus no iedzīvotājiem un juridiskām personām par koku ciršanu. Katrs gadījums tiek izvērtēts un, vadoties no apstākļiem, pieņemts attiecīgs lē-

mums. Ne vienmēr tiek dota atļauja koku nozāgēt, piemēram, kopā ar arboristiem tika pieņemts lēmums saglabāt un sastipināt Baznīcas ielā augošu dižozolu. Lai veicinātu jaunu koku stādīšanu, VUKK arī turpmāk plāno iesaistīties koku stādīšanas akcijās, piemēram, 2015. gadā tāda notika pilsētas svētku ietvaros, kad kociņus stādīja ģimenes.

Vides uzraudzības un kārtības komisijas sastāvā strādā Līvānu novada domes priekšsēdētājs Andris Vaivods, plānošanas un attīstības daļas vides inženiere Gunita Vaivode, domes deputāti Valdis Anspaks un Ļevis Troškova, būvvaldes vadītāja Diāna Kleina, Līvānu novada iedzīvotāji Viktors Piļščikovs un Ainis Veigurs.

Šlāgeraptauju no Riebiņiem jūnijā skatīsim televīzijā

● Lielkoncertu „Labākais no Latgales Latvijai!” atklāj – Riebiņu kultūras centra vadītāja Ilga Pokšāne un aktieris Guntis Skrastiņš.

20. maija pēcpusdienā mašīnu straumes ar daudzajiem novada ciemiņiem tuvojās Riebiņu parka estrādei, kur Latvijas Televīzija un raidījums „Latvijas šlāgeraptauja” pieturēja, svinēja un filmēja Riebiņu parka estrādes vasaras sezonas atklāšanas lielkoncertu „Labākais no Latgales Latvijai!”, ziņo Riebiņu novada domes sabiedrisko attiecību speciālists Rolands Naglis.

Lielo skatītāju un klausītāju pulku – vairāk kā tūkstoši klātesošie sveica atraktīvais šlāgeraptaujas vadītājs aktieris Guntis Skrastiņš un Riebiņu novada kultūras centra vadītāja Ilga Pokšāne, bet Riebiņu novada domes priekšsēdētājs Pēteris Rožinskis izteica gandarījumu, ka šāds koncerts ieskandina vasaru tieši Riebiņu novadā.

Par brīnišķīgu noskaņojumu

koncerta laikā gādāja šlāgeraptaujas 1. vietu ieguvēji no Latgales: duets “Inga un Normunds”, grupas “Baltie Lāči”, “Galaktika” un grupa “Ginc un ES”, ar kuru kopā uz skatuves kāpa arī Riebiņu vietējais mākslinieks Fredis Bergmans. Koncerta laikā uz skatuves kāpa arī jaunizveidotā muzikālā apvienība “Jubilāri” un talantīgais pašmāju solists Dainis Skutelis. Par latgalisku sirsnību un jautrību rūpējās Riebiņu novada pašdarbības kolektīvi: Riebiņu kultūras centra kapela “Nu i raun!”, folkloras kopa “Jumaleņa”, jauniešu tautas deju kolektīvs “Strūga”, kā arī Stabulnieku kultūras nama videjās paaudzes tautas deju kolektīvs un vīru vokālais ansamblis, kurš šogad kopā ar vadītāju Daini Skuteli Latvijas vokālo ansambļu skates finālā ieguva godpilno 3. vietu. Koncertu spilgtināja arī ciemiņi no kaimiņu novadiem – Preiļu Valsts ģimnāzijas un kultūras centra deju kopa “Gaida”

un Līvānu kapela “Augusti”.

Kur liels skatītāju pulks, tur ir nepieciešamas arī dažādas uzskaidas un citi lauku labumi, tādēļ vēl pirms koncerta sākuma ikviens parka apmeklētājs varēja nobaudīt sieru vai alu, vai daudzus citus gardumus, ko piedāvāja Latgales lauku labumu tirgus.

Riebiņu novada kultūras centra vadītāja Ilga Pokšāne izsaka visirsnīgāko pateicību visiem pasākuma apmeklētājiem, mūziķiem un pašdarbības kolektīviem, kā arī sadarbības partneriem par sniegto atbalstu pasākuma organizēšanā, ikkatram, kurš ar darbiem un labiem vārdiem veicināja pasākuma veiksmīgu izdošanos un aktīvi iesaistījās apkārtnes vides sakopšanas darbos.

Koncerta noskaņu televīzijas ekrānos varēs izbaudīt vēlreiz Latvijas šlāgeraptaujas raidījumos Latvijas Televīzijas 1. kanālā šī gada 4., 18. un 25. jūnijā pulksten 19.35.

NVA Preiļu filiāle aicina jauniešus iesaistīties profesijas izvēles pasākumā „Darbnīcas jauniešiem”

Nodarbinātības valsts aģentūra (NVA) Preiļu filiāle aicina jauniešus bezdarbniekus piedalīties nākotnes profesijas izvēles pasākumā „Darbnīcas jauniešiem”, kas tiek īstenots Eiropas Sociālā fonda (ESF) projekta „Jauniešu garantija” ietvaros. „Darbnīcas jauniešiem” var iesaistīties tie NVA reģistrētie jaunieši bezdarbnieki vecumā no 15 līdz 24 gadiem, kuri nav ieguvuši profesionālo izglītību vai nav bijuši iepriekš nodarbināti, informē Preiļu novada domes praktiķe, NVA Preiļu filiāles ESF projekta „Jauniešu garantijas” karjeras konsultante Inga Aleksejeva.

Sešu nedēļu laikā izglītības iestādē pasākuma dalībnieks varēs iepazīt trīs profesionālās izglītības programmas, katrai no tām veltot divas nedēļas. Jauniešiem, piedaloties teorētiskajās un praktiskajās nodarbībās, uzzinās katras profesionālās izglītības programmas specifiku un iegūs pirmo profesionālo pieredzi, lai

vēlāk varētu mērķtiecīgi izvēlēties tieši viņam piemērotu turpmākās izglītības un profesionālās darbības jomu.

Apmācības notiks klātienē katru darba dienu – ne mazāk kā sešas akadēmiskās stundas dienā. Nodarbību skaits izglītības iestādē būs sadalīts tā, lai lielākā daļa mācībām atvēlēta laika tiktu pavadīta praktiskās nodarbībās – ne mazāk kā 60 procenti, un teorijai tiktu veltīti ne vairāk kā 40 procenti mācību laika.

Pasākuma dalībniekam tiks maksāta stipendija – 60 eiro mēnesī (jauniešiem ar invaliditāti – 90 eiro) proporcionāli iesaistes dienām. Nepieciešamības gadījumā izglītības iestāde nodrošinās jaunieša izmitināšanu dienesta viesnīcā.

Gadījumā, ja jaunieša deklarētā dzīvesvieta atrodas divdesmit un vairāk kilometru attālumā no mācību norises vietas, pasākuma laikā viņš var saņemt mobilitātes pabalstu 100 eiro apmērā, ņemot vērā katru mēneša faktiskās transporta izdevumu izmaksas.

NVA Preiļu filiālē 2016. gadā atbalsta pasākumā „Darbnīcas jauniešiem” plānots iesaistīt 35 jauniešus bezdarbniekus.

Plastmasas maisiņu vietā – pašu šūti auduma maisiņi

Vārkavas novadā tiek realizēts nodibinājuma “Viduslatgales pārnovadu fonds” atbalstīts projekts “Plastmasas maisiņiem – nē!”.

Plastmasas maisiņu ražošanai nevajadzīgi tiek tērēti neatjaunojamie dabas resursi – nafta, dabas gāze, bez tam šie maisiņi piesārņo vidi. Tāpēc cilvēki tiek aicināti uz veikalu doties ar auduma maisiņiem, kuru izgatavošanā var izmantot arī lietotus apģērbus. Projekta ietvaros Vārkavas novadā tiks rīkotas šūšanas nodarbības, kuru apmeklētāji varēs uz vietas pašūt iepirkuma

maisīņus. Nodarbības paredzētas 14. jūnijā pulksten 10.00 Vanagos, informācijas atbalsta centra “Vanagi” zālē, pulksten 16.00 Vārkavas tautas nama zālē, 15. jūnijā pulksten 10.00 Vecvārkavā, kultūras centra zālē, pulksten 16.00 Arendolē, krīzes centra zālē, 28. jūnijā pulksten 10.00 Rimicānos, kultūras nama zālē. Pasākumu organizē biedrība “Dabas draugu klubs – 2016”.

Nodarbībās būs nodrošinātas šujmašīnas, diegi šūšanai, daļēji arī šķēres un lietoti apģērbi, līdzī jāņem arī savs audums. Nodarbības vadīs profesionāla šuveja.

L.Rancāne

Arī Latgalē ir jāgatavo skābbarība

“Pļaušanas servisa” ietvaros šogad dati par zāles attīstību un kvalitāti tiek apkopoti visos Latvijas novados — Kurzemē, Zemgalē, Latgalē un Vidzemē.

Zāles masa nedēļas laikā Kurzemē mēslotos zālāju laukos ir sasniegusi zaļās masas ražu 30 t/ha. Proteīna līmenis zālajos, kur pārsvarā ir stiebrzāles, vēl ir nedaudz virs 16%, bet zālajos ar sarkanā āboliņa un lucernas pārsvaru – pārsniedz 20%. Gatavojot skābbarību šini brīdī, varam cerēt uz augstu proteīna līmeni skābbarībā, kas ļaus būtiski vairāk iegūt piena no rupjās lopbarības un ietaupīt uz proteīna piedevu iegādes rēķina. Skābbarību ar proteīna līmeni virs 20% ir ekonomiski vēlāk kombinēt ar kukurūzas skābbarību. Arī bioloģiskajās saimniecībās Kurzemē ir jāgatavo skābbarība, lai arī raža ir uz pusi mazāka kā konvencionālajās saimniecībās, jo kokšķiedra zālē jau virs 21%, bet proteīns zem 20%.

Visintensīvāk zāle ir augusi Zemgalē. Zāles kopmasa tauriņziežu zālājiem ir pārsniegusi tikai 20 t/ha atzīmi. Stiebrzāļu maisījumus ir steidzīgi jāgatavo skābbarībā, jo proteīns ir zem 15%. Bioloģiskajās saimniecībās jāgatavoja skābbarības gatavošanas sezonai.

Latgalē zālāji ar stiebrzāļu pārsvaru arī ir jāgatavo skābbarībā, ja gribam iegūt kvalitatīvu skābbarību, lai arī ražība ir aptuveni 15t/ha. Laba raža gandrīz 25 t/ha jau ir lucernas zālājiem. Sarkanais āboliņš šogad ir “domīgs” un pagaidām zaļās masas raža ir tikai 14 t/ha.

Vidzemē zālāji ir vismazākie, jo cieš no sausuma, un ražība ir vien aptuveni 5 t/ha.

S.Dreijere,
LLKC lopkopības nodaļas
vadītāja

Svaigpiena ražotāji saņems papildu valsts atbalstu — 6,2 miljonus eiro

Svaigpiena iepirkuma cena līdz 2016. gada aprīlim ir samazinājusies jau par 33% salīdzinājumā ar 2014. gada jūliju, un tas ir viens no krasākajiem piena iepirkuma cenas samazinājumiem visu ES dalībvalstu starpā. Ražotājiem ietilpīgi cenās leņķu līdri rada lielu un neplānotu zaudējumu. Pašlaik situācija piena nozarē ir kļuvusi ļoti sarežģīta.

Ir prognoze, ka sezonālātes dēļ piena iepirkuma cena būs vēl zemāka par pašlaik esošo, tālab piena ražotājiem nepieciešams papildu atbalsts no valsts budžeta. Tādēļ valdība 24. maijā atbalstīja Zemkopības ministrijas (ZM) sagatavotos noteikumus par valsts papildu atbalsta piešķiršanu piena ražotājiem.

Noteikumi paredz, ka valsts papildu atbalstu piešķir piena ražotājam, ja viņš piegādājis pienu pārstrādei laikā no 2015. gada 1. oktobra līdz 2016. gada 30. aprīlim un ja pēc stāvokļa 2016. gada 1. maijā ganāmpulkā ir reģistrētas slaucamas govīs vai teles, kas vecākas par 18 mēnešiem.

Tāpat noteikumi paredz, ka valsts papildu atbalstu varēs saņemt tikai tie kritērijiem atbilstošie piena ražotāji, kas līdz 2016. gada 10. jūnijam reģistrēti vienotajā zemkopības nozares informācijas sistēmā.

Atbalsta aprēķināšanai un izmaksāšanai nepieciešamā informācija par katra piena ražotāja piegādātā piena daudzumu un govju skaitu tiks iegūta no Lauku atbalsta dienesta apkopotajiem reģistru datiem. Ja piena ražotājs pienu tieši pārdod citas ES dalībvalsts pārstrādātājam, tad viņam piecu dienu laikā pēc noteikumu spēkā stāšanās jāiesniedz informācija Lauksaimniecības datu centrā par šāda piena daudzumu.

Atbalsta saņēmējus pēc noteiktajiem kritērijiem atlasīs, kā arī atbalstu aprēķinās un izmaksās Lauku atbalsta dienests.

Veiksmīgi norit pieteikšanās platību maksājumiem elektroniski

Zemkopības ministrija (ZM) un Lauku atbalsta dienests (LAD) 2016. gada platību maksājumu sezonā aicināja lauksaimniekus pieteikties platību maksājumiem elektroniski. ZM un LAD ir gandarīts par lauksaimnieku atsaucību un sapratni, jo pieteikšanās Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā (EPS) noritējusi ļoti veiksmīgi. Līdz 23. maijam, kad platību maksājumiem varēja pieteikties bez kavējuma sankcijas, LAD saņēma 59 585 elektroniskus iesniegumus platību maksājumiem, un tikai 200 iesniegumus papīra formā (pagājušajā gadā papīra formā pieteicās aptuveni 36 000 klientu).

Zemkopības ministrs Jānis Dūklavs uzsver: “Esmu gandarīts, ka Latvijas lauksaimnieki tik aktīvi ir izmantojuši Elektroniskās pieteikšanās sistēmas platību maksājumiem acimredzamās priekšrocības. Mūsu zemnieki labprāt izmanto mūsdienu tehnoloģiju piedāvātās iespējas gan lauksaimnieciskajā ražošanā, gan administrēšanā. Elektroniskās pieteikšanās sistēma ir daudz

Lauku atbalsta dienesta (LAD) Dienvidlatgales reģionālās lauksaimniecības pārvaldes apkalpojamajā teritorijā līdz 23. maijam, kad platību maksājumiem varēja pieteikties bez kavējuma sankcijas, saņemti 10 820 iesniegumi, tajā skaitā TIKAI 66 iesniegumi papīra formātā.

Kā uzsver LAD Dienvidlatgales reģionālās lauksaimniecības pārvaldes vadītāja vietniece Ināra Lukaševiča, Latgales lauksaimnieki līdz ar to gandrīz pilnībā pārgājuši uz elektronisko pieteikšanos, spējuši mobilizēties un pieņemt jaunās prasības. Lielu palīdzību zemnieki saņēma arī no Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra konsultantiem.

LAD pārstāve atgādina, ka iesniegumu pieņemšana no zemniekiem turpinās un noslēgsies 15. jūnijā, kad būs zināmi kopējie skaitļi.

ērtāka un ātrāka nekā līdzšinējā papīra formāta dokumentu aizpildīšana. Turklāt elektroniskās sistēmas izmantošana nodrošina kļūdu mazāku ipatsvaru, ātrāku iesniegumu datu apstrādi Lauku atbalsta dienestā un līdz ar to arī savlaicīgāku atbalsta izmaksu lauksaimniekiem un mazāku sankciju apjomu.”

LAD ieguldīja apjomīgu darbu, organizējot gan mācības, gan klātienē konsultācijas, lai palīdzētu ikvienam lauksaimniekam izmantot EPS sniegtās priekšrocības, un iesniegt iesniegumu elektroniski. Aktīvu darbu veica arī Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības

centrs.

LAD ir digitalizējis visus iepriekšējā gada pieteikumus, tāpēc klientiem, kuri lieto EPS pirmo reizi, ir iespējams kopēt iepriekšējā gada pieteikumus. Sistēma sniedz brīdinājumus arī gadījumos, ja klients aizmirst pieteikties kādam no atbalsta veidiem, kuru saņēmis iepriekšējos gados, kā arī neļauj pieteikt neatbilstošas platības.

Pieteikšanās platību maksājumiem ar atbalsta samazinājumu 1% apmērā par katru darba dienu notiek vēl līdz šā gada 15. jūnijam.

Precizēti nosacījumi marķētās dīzeļdegvielas piešķiršanai zemes apstrādei

Valdība 24. maijā atbalstīja Zemkopības ministrijas (ZM) sagatavotos grozījumus kārtībā, kādā piemēro samazināto akcīzes nodokļa likmi marķētai dīzeļdegvielai, ko izmanto lauksaimniecības produkcijas ražošanai un meža vai purva zemes apstrādei, kurā kultivē dzērvenes vai mellenes, un arī zemes apstrādei zem zivju dīķiem. Noteikumos precizētas normas, kas aktuālas marķētās dīzeļdegvielas ar samazināto akcīzes nodokļa likmi piešķiršanai lauksaimniekiem 2016./2017. saimnieciskajā gadā.

Noteikumi noteic, ka lauksaimniecības produkcijas ražotājs ir tiesīgs saņemt marķēto dīzeļdegvielu, ja ir

nodrošināti minimālie ieņēmumi no lauksaimnieciskās vai akvakultūras produkcijas ražošanas. Turklāt šajos ieņēmumos netiek ieskaitīts saņemtais valsts vai ES atbalsts, izņemot atbalstu, kas piešķirts pasākumā “Bioloģiskā lauksaimniecība” un “Agrovide un klimats”, turklāt šis izņēmums būs spēkā vēl tikai 2016./2017. saimnieciskajā gadā piešķiramās dīzeļdegvielas apjoma aprēķinam, t.i., līdz 2017. gada 1. aprīlim.

Turpmāk minimālos ieņēmumus par papildus deklarētām zemes platībām rēķinās, ņemot vērā pēdējo vienotā platību maksājumu deklarēšanas periodu, nevis iepriekšējā gadā deklarēto zemes platību, kā tas bija līdz šim.

Prasību par ieņēmumiem no lauksaimnieciskās ražošanas nepiemēros jauniem lauksaimnieciskās produkcijas

ražotājiem, kuri reģistrējušies laikā no iepriekšējā gada 1. aprīļa līdz kārtējā gada 1. jūnijam. Tas nepieciešams tādēļ, lai minimālie ieņēmumi no lauksaimnieciskās ražošanas vai akvakultūras ražošanas netiktu pieprasīti arī tiem pretendentiem, kas iepriekš reģistrējuši citu darbības veidu, bet laikā no iepriekšējā gada 1. aprīļa līdz kārtējā gada 1. jūnijam Uzņēmumu reģistrā vai Valsts ieņēmumu dienestā reģistrējuši darbības veidu — lauksaimniecība.

Grozījumi paredz, ka tiem lauksaimniecības produkcijas ražotājiem, kas ir reģistrējušies Lauku atbalsta dienesta (LAD) elektroniskajā pieteikšanās sistēmā (EPS), LAD lēmumu par piešķirto marķētās dīzeļdegvielas daudzumu un lēmumu par atlikušo marķētās dīzeļdegvielas daudzumu turpmāk sūtīs elektroniski.

Jauns atbalsts saimnieciskās darbības veicējiem laukos ar lauksaimniecību nesaistītas uzņēmējdarbības radīšanai

Lai veicinātu ar lauksaimniecību nesaistītu darbību attīstību un dažādošanu lauku reģionos, valdība 24. maijā pieņēma Zemkopības ministrijas (ZM) sagatavotos noteikumus atbalstam ieguldījumos ar lauksaimniecību nesaistītai uzņēmējdarbībai.

Tāpat kā citur Eiropā, arī Latvijā mazie un vidējie uzņēmumi veido lielu tautsaimniecības daļu, tiem ir nozīme iekšzemes kopprodukta radīšanā un nodarbinātībā. Lauku novadu nodarbinātības struktūrā vislielākais nodarbināto iedzīvotāju īpatsvars ir lauksaimniecībā, mežsaimniecībā un zivsaimniecībā – ap 35 procentiem. Šajās nozarēs ir vērojama tendence samazināties nodarbināto skaitam, tādēļ

lauku teritorijā ir nepieciešams papildus attīstīt arī citas nozares.

Jaunie noteikumi nosaka kārtību, kādā piešķir valsts un ES atbalstu ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstīšanā atklāta projektu iesniegumu konkursa veidā.

Piedalīties projektu konkursā varēs saimnieciskās darbības veicēji, kuri ir deklarēti vai kuru uzņēmums ir reģistrēts lauku teritorijā. Atbalsts būs gan saimnieciskās darbības attīstībai un dažādošanai, gan tūrisma aktivitāšu veicināšanai.

Atbalsta pretendenti nosacīti iedalāmi divās daļās. Viena – saimnieciskās darbības veicēji, kuri jau nodarbojas ar lauksaimniecību, varēs dažādot savu

saimniecisko darbību. Otra – uzņēmēji, kuri nav lauksaimnieki, varēs attīstīt savu saimniecisko darbību nelauksaimnieciskajās nozarēs. Visiem pretendentiem atbalsts būs jaunu darbavietu radīšanai un uzņēmējdarbības attīstīšanai gandrīz vai visās tautsaimniecības jomās, izņemot atbalsta pretendentes, kuri vēlēšies piemēram, attīstīt ogļrupniecību, tērauda ražošanu, komercpārvaldījumus u.c. jomas, kas arī uzskatītas noteikumos.

Jaunie noteikumi arī nosaka, kādiem kritērijiem jāatbilst ražotājam, lai varētu pieteikties atbalstam, kādi ir iesniedzamie dokumenti un pieteikšanās kārtība, attiecināmās izmaksas, un citus nosacījumus atbalsta saņēmējiem.

XXXII Latvijas bērnu un jauniešu folkloras svētki "Pulkā eimu, pulkā teku"

21. un 22. maijā Saldū notika XXXII bērnu un jauniešu folkloras svētki "Pulkā eimu, pulkā teku".

"Pulkā eimu, pulkā teku" ir valsts atbalstīta tradicionālās kultūras un nemateriālā mantojuma apgūšanas un pārmantošanas programma, kurā piedalās bērnu un jauniešu folkloras kopas, kas darbojas interešu izglītības ietvaros skolās, bērnu un jauniešu centros vai kā pulciņi kultūras namos. Programmā ir iespēja iesaistīties arī individuāliem interesentiem, piedaloties folkloras konkursos bērniem un jauniešiem.

Tradicionālās kultūras apgūšanas un pārmantošanas programmas "Pulkā eimu, pulkā teku 2016" Nacionālais sarīkojums kopā pulcēja 1431 dalībnieku no 88 folkloras kopām no visiem Latvijas novadiem. Divu dienu garumā notika koncerti, sadančošana, sadziedāšanās, stāstu stāstīšana un kultūrvides iepazīšana interaktīvās darbnīcās.

Folkloras svētku tēma šogad bija "Zirgs un zirgošanās latviešu folklorā". Tēma sasaucas ar Saldus pilsētas 160. dzimšanas die-

nu, jo pirms 160 gadiem Saldus bija svarīga tirgus vieta, kur laudis sabrauca ar zirgiem.

Iespaids par šo pasākumu dalījās Dienvidlatgales folkloras kopu koordināte Anna Kārkle.

Līvānu novadu pasākumā pārstāvēja folkloras kopas "Ceiruleits" jaunākā un vecākā grupa. Līvānieši piedalījās lielajā svētku gājienā. Saldus svētku un festivāla "Pulkā eimu, pulkā teku 2016" atklāšanas koncertā muzicēja Mairis Iesalnieks un "Ceiruleiša" kapela.

Pie Saldus Mūzikas un mākslas skolas visas dienas garumā skanēja Latvijas bērnu un jauniešu folkloras kopu programmas. Saldus mūzikas un mākslas skolas koncertzālē notika koncerts "Zvaigžņu deķis", kurā iemirdzējās Latvijas "spožākās zvaigznes". Viņu vidū bija ermoņiku spēlmanis Mairis Iesalnieks un akordeonists Aleksandrs Mitins, folkloras kopas "Ceiruleits" kapela — Mairis Iesalnieks, Māra Rudzāte, Matīss Lojāns, Kelliņa Znotiņa, Sindija Pote, Lauma Praņevska, Matīss Lazdāns, Aleksandrs Kingovskis. Starp folkloras kopas "Ceiruleits" dalībniekiem ir arī labi dejojāji.

● Līvānieši svētku gājienā.

Koncertā "Zvaigžņu deķis" dejoja Sindija Pote, Toms Romanovskis, Angelina Havrova, Matīss Aleksis Reinis, Rita Hveckoviča, Imants Krūmiņš, Lauma Praņevska un Matīss Lojāns.

Visi svētku dalībnieki iesaistījās arī rotaļu programmā "Rotaļu

vija Latvijai".

Vakarā bija stāstu, dziesmu un danču laiks Saldus Bērnu un jaunatnes centrā un pagalmā.

Svētku otrā diena sākās ar spēļu rītu "Soļiem, rikšiem, aulekšiem" Kalnasētas estrādē. Tam sekoja novadu koncerts "Tek ku-

meļš dancodams, kokļu stīgu iemauktiņi, dziesmu sedli mugurā". Līvānu novada bērni un jaunieši kopā ar citām Dienvidlatgales novada folkloras kopām rādīja programmu "Ni viņam tōdu zyrgu".

Mācīsies ASV

Preiļu Valsts ģimnāzijas 1.DK kursa audzēknis **Erlends Zagorskis** ir ieguvis finalista statusu American Councils FLEX apmaiņas programmā vidusskolēniem. FLEX apmaiņas programmu pilnībā finansē ASV valdība, un Latvijā to pārvalda

American Councils for International Education ar Izglītības un zinātnes ministrijas atbalstu. Šis programmas ietvaros, Erlends dzīvos un studēs ASV 2016.-2017. akadēmiskajā gadā. Programma ilgst no 2016. gada 15. jūlija līdz 2017. gada 15. jūlijam.

Līvānu 1. vidusskolas jaunie vides pētnieki ierauga, atklāj, saglabā

Līvānu 1. vidusskolas vides pētnieku komanda piedalījās Valsts izglītības satura centra (VISC) organizētajā vides projektā "Ieraugi, Atklāj, Saglabā". Projekta galvenais mērķis ir rosināt skolēnu ilglaičīgu un mērķtiecīgu vides izziņāšanu un saglabāšanu. Projekts noris dalībniekiem iesaistoties ilglaičīgā un daudzpusīgā cilvēku nepārveidoto dabas teritoriju izziņāšanā. Četrās secīgās pakāpēs jāveic dažādi uzdevumi, un pēc to veikšanas jāiesniedz atskaite VISC. Par projekta norisi pastāstīja Līvānu 1. vidusskolas 9.b klases skolnieks, projekta grupas koordinators **Skaidris Skutelis**.

Pirmajā pakāpē "Atrodī!" dalībnieki atrada cilvēka neskartu dabas teritoriju – Dubnas ieteku Daugavā. Ar neskartu dabu šajā projektā tiek domāta cilvēka jūtami nepārveidota, neapbūvēta vide, saprotot, ka mūsdienās pilnīgi neskarta daba nav atrodama. Pēc teritorijas izvēles tika noorganizēts pārgājiens, kura laikā tika veikta teritorijas apsekošana. Pēc tam tika sagatavotas divu veidu kartes: ortofoto un topogrāfiskā. Kartēs tika atzīmēta pētāmā teritorija un turpmākajā pētījuma gaitā tās tika papildinātas. Darbu ar GPS un GIS programmām mācīja Daugavpils Universitātes lektors Dainis Lazdāns. Ar pārgājiena laikā iegūtajiem datiem tika izvei-

dots pētījuma vietas apraksts, sameklētas teritorijas fotogrāfijas.

Otrajā pakāpē "Izzini!" dalībnieki apmeklēja teritoriju dažādos gadalaikos un veica dažādus pētījumus, lai iegūtu vairāk informācijas par šo vietu. 2015. gada maijā, jūnijā, septembrī un 2016. gada februārī un aprīlī tika veiktas vispārīgo klimata faktoru pētījuma nodarbības, kuru laikā dalībnieki ieguva prasmes veikt atmosfēras (gaisa temperatūra, spiediens, mitrums un mākoņainība), hidroloģijas (ūdens caurredzamība, temperatūra, ķīmiskais sastāvs un bezmugurkaulnieki), fenoloģijas (koka lapu plaukšana un dzeltēšana) un augšnes (temperatūra, mitrums, struktūra, tekstūra un ķīmiskais sastāvs) klimatiskos mērījumus. Neskaitot grupu nodarbības, arī katram dalībniekam individuāli vajadzēja apmeklēt šo vietu ikdienā un veikt dažādus datu apkopojumus. Rezultātā tika uzsākta vispārēja teritorijas pētīšana, kuras laikā tika iegūti dati par pētāmās vietas izmantošanu, tīrību, apmeklētību, nozīmi apkārtējiem cilvēkiem, utt. Iegūtie rezultāti ir labs pamats, lai sāktu šīs teritorijas klimata pārmaiņu un kvalitātes izpēti.

Trešajā pakāpē "Rūpējies!" dalībniekiem vajadzēja novērtēt teritorijas sakoptību un veikt dažādus sakopšanas darbus. Tika veikta teritorijas atkārtota apsekošana, tās laikā pievērsot lielāku uzmanību tās tīrībai. Rezultātā atklājās, ka netālu no upes tauvas joslas ir izraktas bedres,

kurās tiek izgāzti dažādi sadzīves atkritumi. Tagad šajā teritorijā ir izgriezta liela daļa krūmu un tajos esošie atkritumi ir pamanāmi. Kopā ar šampūna pudelēm, ēdienu iepakojumiem tika atrasti arī būvgruži, tostarp šifera plāksnes, kuras rada lielu kaitējumu apkārtējai videi. Lielās talkas laikā šī vieta tika pieteikta oficiāli. Talkā piedalījās astoņi cilvēki, — gan projekta dalībnieki, gan šīs vietas pastāvīgie apmeklētāji. Rezultātā tika savākti 16 atkritumu maisi. Apkārtējie iedzīvotāji un vietas apmeklētāji vēl joprojām tiek aicināti rūpēties par šīs teritorijas sakoptību, jo šādām zaļajām zonām pilsētvidē ir liela nozīme.

Ceturtajā — noslēguma pakāpē "Izstāsti!" projekta dalībnieki veica uzdevumu informēt pēc iespējas vairāk cilvēku par paveiktajiem darbiem projekta laikā. Neskaitot pašvaldības informēšanu, projekta dalībnieki prezentēja savām klasēm paveikto šī projekta laikā.

Visa iegūtā informācija ir pamats, lai turpinātu šīs teritorijas izziņāšanu, jo pašlaik iegūtie dati mūs informē tikai par pašreizējo stāvokli. Ja šādi pētījumi tiek veikti ilggadīgi, mums ir iespēja salīdzināt pārmaiņas un tās prognozēt.

Skolēniem palīdzēja Līvānu 1. vidusskolas bioloģija skolotāja Dace Rudzāte, ķīmijas skolotāja Sandra Ziemele un ģeogrāfijas skolotājs Andris Pakers, kā arī GLOBE programmas koordinators Andrejs Kāršenieks.

Aicina jauniešus uz apmācībām par stāstu stāstīšanu, foto un video

Līvānu novada multifunkcionālais jaunatnes iniciatīvu centrs (JIC) "Kvartāls" projekta "90 stāsti Līvāniem" ietvaros aicina Līvānu novada jauniešus (13-25 gadi) piedalīties neformālās apmācībās par stāstu stāstīšanu, fotogrāfiju un video, kas no 1. līdz 4. jūnijam norisināsies JIC "Kvartāls" telpās, informē JIC "Kvartāls" vadītāja pienākumu izpildītāja, projekta "90 stāsti Līvāniem" vadītāja **Evija Pastare**.

Apmācību mērķis ir sniegt jauniešiem zināšanas un prasmes, kas būs nepieciešamas interaktīvas brīvdabas izstādes "90 stāsti Līvāniem" veidošanai, kā arī nodarēs katram personīgi.

Pirmajā apmācību dienā neformālās izglītības treneres Ievas Garjānes vadībā jaunieši, praktiski darbojoties, varēs apgūt dažādas metodes, kā veidot un stāstīt aizraujošus stāstus. Apmācības sniegs izpratni, ka stāsti mums ir visapkārt un tie ne vienmēr ir nodrukāti grāmatā vai publicēti internetā, bet sastopami arī citos formātos, piemēram, fotogrāfijās, video, dziesmās, mākslas darbos, u.c. Iegūtās zināšanas jaunieši pēcāk varēs praktiski pielietot ikdienā, komunicējot ar citiem cilvēkiem, gatavojot mājas darbus skolai, kā arī vācot izstādei 90 dažādus stāstus par Līvānu novadu.

Otrajā dienā fototehnikas, fotogrāfēšanas un fotogrāfiju apstrādes pasaulē jauniešus ievadīs perspektīvs jaunais fotogrāfs Elmārs Lauskis no Preiļiem. Elmāra vadībā dienas gaitā varēs izziņāt spoguļkameru tehniskās

iespējas, apgūt pareizos fotogrāfēšanas leņķus, izprast, kā caur fotogrāfiju izstāstīt stāstu, kā arī apgūt fotogrāfiju apstrādes programmu, piemēram, Adobe Photoshop CC, pamatus.

Arī trešajā un ceturtajā dienā par video filmēšanas un montēšanas procesu izglītos Elmārs Lauskis. Apmācību gaitā, gan klausoties stāstītājā, gan praktiski veicot dažādus uzdevumus, jaunieši papildinās zināšanas un prasmes veiksmīgas kompozīcijas izveidē, filmēšanā no dažādiem leņķiem, skaņu tehnikas pielietošanā, video materiāla apstrādē un montēšanā, piemēram, programmā Adobe Premiere.

Dalība apmācībās ir bez maksas. Video un foto tehniku, kā arī datorus ar nepieciešamajām programmām nodrošina JIC "Kvartāls", bet jaunieši ir laipni aicināti ņemt līdzi arī savu tehniku. Visās apmācību dienās jauniešiem un treneriem tiek nodrošinātas pusdienas. Jauniešiem no Līvānu novada pagastiem būs iespēja nakšņot JIC "Kvartāls" telpās visu apmācību laiku, lai katru dienu nebūtu jāmēro ceļš uz Līvāniem. Projekta ietvaros diviem jauniešiem no katra pagasta būs nodrošinātas apmaksātas sabiedriskā transporta biļetes uz un no Līvāniem.

JIC "Kvartāls" projektu "90 stāsti Līvāniem" īsteno Izglītības un zinātnes ministrijas Jaunatnes politikas valsts programmas 2016. gadam valsts budžeta finansējuma ietvaros. Projekta norises laiks ir no 2016. gada 20. aprīļa līdz 31. augustam. Plānotas arī citas aktivitātes jauniešiem – velobraucieni, ekspedīcija, radošās darbnīcas, izstādes sagatavošana, pieredzes apmaiņas braucieni.

Mūsu novadnieki – maija jubilāri

Turpinām iepazīstināt ar ievērojamiem cilvēkiem, kuriem maijā tika atzīmēta apaļa jubileja un kuri devuši nozīmīgu ieguldījumu savu novadu kultūrvēsturē. Ar materiāliem, kas ņemti no "Novadnieku enciklopēdijas", par šiem jubilāriem plašāk var uzzināt izstādē Preiļu galvenajā bibliotēkā.

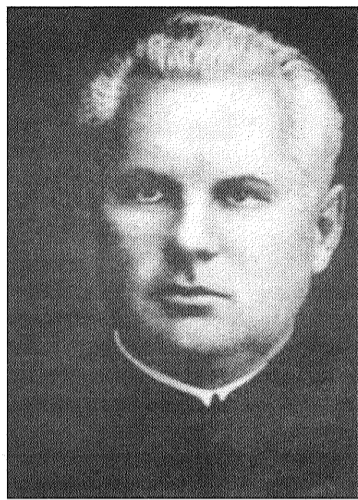

Dzintars KOZULIS, pedagogs, pašvaldību darbinieks, lauksaimnieks, dzimis 1956. gada 15. maijā Preiļu rajonā. Mācījies Latvijas Valsts Universitātes Ķīmijas fakultātē, strādājis par

Jelgavas 1. vidusskolas ķīmijas skolotāju, Murjāņu astoņgadīgās skolas direktora vietnieku mācību un audzināšanas darbā, Madonas rajonā par darbaudzināšanas inspektoru, par Murjāņu astoņgadīgās skolas skolotāju. Ir zemnieku saimniecības īpašnieks. Ir biedrības "Latvijas aitu audzētāju asociācija" valdes priekšsēdētājs, pulkveža Oskara Kalpaka piemiņas fonda valdes loceklis, LR Zemessardzes kaprālis, bija Osupes pagasta padomes priekšsēdētājs.

2013. gadā apbalvots ar ceturttās šķiras Atzinības krustu.

Ādams VIZULIS, garīdznieks, rakstnieks, dzimis 1891. gada 20. maijā Ludzas apriņķa Baltinavas pagasta Zelču ciemā. Mācījies

svētās Katrīnas ģimnāzijā, apmeklēja zīmēšanas un gleznošanas kursus, apguvis mūzikas pamatus. Studējis Pēterpils konservatorijā, Pēterpils Garīgajā seminārā. Par priesteri iesvētīts 1913. gadā. Kalpojis Krāslavas draudzē, bija vikārs Pēterpils svētā Staņislava baznīcā, prāvests Līvānu, Daugavpils, Atašienes, Rubenes un Malnavas draudzēs. Atjaunojis

I Pasaules kara laikā nopostīto Līvānu katoļu baznīcu. Darbojies kā preses darbinieks – bija laikrakstu "Dryva", "Latgolas Vārds" un "Korūgs" redaktors. Dibinājis katoļu biedrību "Saule", mūzikas biedrību "Lira" un ērģelnieku skolu, ko pats vadījis. Bijis Latgales Kristīgo zemnieku savienības priekšsēdētājs. 1928. gada 14. novembrī apbalvots ar ceturttās šķiras Triju Zvaigžņu ordeni.

Miris 1970. gada 22. aprīlī Krāslavā, apbedīts Baltinavas kapos.

Doremidonts ALEINI-KOVS, būvuzņēmējs, dzelzceļu un tiltu būves speciālists, dzimis 1866. gadā Krāslavas rajona Svariņu pagastā. Kopā ar kompanjonu Pēterburgā nodibināja akciju sabiedrību "Aļeirin", kura uzbūvējusi vairākus dzelzceļus Krievijā un Persijā. 1912. gadā no poļu muižnieka nopircis Vārkavas pili un veicis tur lielus remontdarbus: ievīlīcis elektrību, uzbūvējis ūdensvadu, dzirnavas,

kokapstrādes un vilnas apstrādes darbnīcas, iegādājies tolaik modernāko lauksaimniecības tehniku. Plānojis būvēt dzelzceļu, kas savienotu Aglonu un Nicgali. Nodomus izjauca I Pasaules karš un revolūcijas. Bija pēdējais Vārkavas muižas īpašnieks.

Miris 1919. gadā un apbedīts Rožkalnu pagasta Dubencas vecdicībnieku kapos.

Sagatavoja L.Rancāne

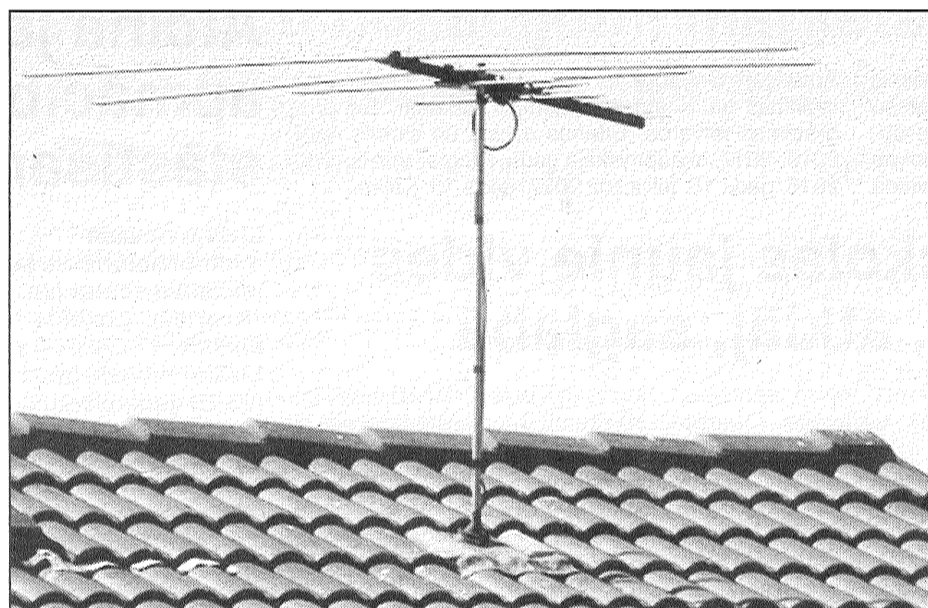
Saeimas deputāti secinājuši — jādara viss iespējamais, lai pierobežā nodrošinātu piekļuvi Latvijas sabiedriskajiem medijiem

„Mēs nevaram izlikties neredzam, ka mūsu pašu pierobežā iedzīvotājiem ir grūtības piekļūt sabiedriskajiem medijiem. Sliktās apraides dēļ daudzi jau gadiem nespēj normāli skatīties Latvijas Televīzijas kanālus vai klausīties Latvijas Radio programmas, par ko pārliecinājāmies, tiekoties ar pierobežas iedzīvotājiem,” pēc izbraukuma sēdes Latgalē sacīja Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas priekšsēdētāja Inese Laizāne, informē portāls latgale.lv.

Daļa nespēj atļauties maksas televīziju, taču pierobežā televīzijas un radio signāls ir nevienmērīgs, tā kvalitāte atkarīga pat no laikapstākļiem, turklāt dažviet ir problēmas ar mobilo sakaru un interneta pārklājumu.

Pierobežā nepieciešami jauni, spēcīgi raidītāji, lai nodrošinātu kvalitatīvu signālu. Šis jautājums jāaktualizē arī Saeimā, lai pēc iespējas ātrāk visā pierobežā būtu pieejamas Latvijas sabiedrisko mediju programmas. Nav pieļaujama situācija, kurā pierobežas iedzīvotāji tiek nošķirti no Latvijas informatīvās telpas, norādīja I.Laizāne.

Pierobežas iedzīvotāji šobrīd pārsvarā patērē kaimiņvalstu, sevišķi Krievijas,

programmas, kam ir spēcīgāks signāls un līdz ar to tās redzamas labāk, taču tās ne vienmēr nodrošina objektīvu un Latvijai labvēlīgu informāciju. Spēcīgi sabiedriskie mediji, kam jābūt pieejamiem visā valstī, ir arī svarīgs valsts drošības jautājums, jo tie palīdz stiprināt valsts informatīvo telpu. Jāmeklē arī veidi, kā mediju saturu padarīt pievilcīgāku patērētājiem, jo teh-

niska plašsaziņas līdzekļu pieejamība pati par sevi problēmu vēl neatrisinās, akcentēja Cilvēktiesību komisijas priekšsēdētāja.

Kā deputātiem uzsvēra vietējie iedzīvotāji, domājot par mediju saturu, jāstiprina arī reģionālie plašsaziņas līdzekļi. Iedzīvotājiem svarīga kvalitatīva informācija par aktualitātēm tuvējā apkārtnē, kas būtu

jānodrošina spēcīgiem reģionālajiem medijiem.

Jau ziņots, ka Saeimas Cilvēktiesību komisija 24. un 25. maijā apmeklēja Daugavpils, Ludzas, Zilupes un Ciblas novadus. Deputāti tikās ar vietējo iestāžu un domju pārstāvjiem, kā arī pierobežas iedzīvotājiem, lai spriestu par Latgales informatīvās telpas stiprināšanu, īpašu uzmanību veltot jautājumam par nacionālo elektronisko plašsaziņas līdzekļu pieejamību reģionā, sevišķi – pierobežā.

Tikšanās ar Saeimas deputātiem piedalījās arī Aglonas novada domes priekšsēdētāja **Helēna Streiķe**. Viņa vērsa klātesošo uzmanību uz pārāk lielo negatīvu plašsaziņas līdzekļu izplatāmās informācijas saturā. „Ja vecākās paaudzes cilvēkiem varbūt jau ir izveidojusies sava vērtību sistēma, tad kā lai audzina valsts mīlestību un patriotismu jaunākajai paaudzei, ja ikdienas televīzijā un radio dominē „sliktās ziņas”, neizpratni pauda Streiķe.

Aglonas novada pašvaldības vadītāja vērsa uzmanību arī uz tādiem jautājumiem kā žurnālistu ētika un informācijas kontroles trūkums sociālajos tīklos, kur var tikt publicēta jebkāda informācija, ieskaitot klajus melus un lamu vārdus, un nevienam par to netiek saukts pie atbildības.

Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejs saņem vērtīgu dāvinājumu

Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejs dāvinājumā no izcilā mākslinieka Jāzepa Pigožņa dzīvesbiedres Leontīnes Pigoznes ir saņēmis 20 priekšmetus – Latgales keramiķu Polikarpa Čerņavskā un Andreja Paulāna darbus, informē PVLMM krājuma glabātāja Anda Mihailova.

Katrai lietai ir savs stāsts, kā tās nokļūst pie īpašniekiem un kas notiek tālāk. Leontīne Pigozne pastāstīja, ka Jāzepam ļoti patikuši A.Paulāna darbi. Ļoti bieži viņš ieradās uz ceļa dzināšanu vai tūlīt pēc tam, lai iegādātos izstrādājumus (svilpauniekus, svečturus, vāzes).

Mākslinieks parasti izvēlējies arhaiskas formas izstrādājumus, tāpat izvēle kritusi par labu svilpauniekam „jo jautrāk, jo labāk”. Daži izstrādājumi ir pabijuši arī izstādē Jasmuižā, kura bija veltīta Andrejam Paulānam. Savukārt Polikarps Čerņavskis uz draudzības rēķina ļāvis Jāzepam katrā tikšanās reizē izvēlēties kādu no saviem darbiem. Tā Jāzepa Pigožņa kolekcijā nonāca dažāda izmēra krūzes un vāzes, vienu vāzi izvēlējusies arī meita Ieva.

Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejs ir pateicīgs Leontīnei Pigoznei par šiem muzeja krājuma jaunieguvumiem,

kuri papildinās jau muzejā esošās Jāzepam Pigožnim piederošas lietas.

Septembrī, kad Preiļos būs skatāma izstāde „Jāzepa Pigožņa balva Latvijas ainavu glezniecībā” un tiks nosaukti galvenās balvas nominanti, varēs iepazīties arī ar keramikas izstrādājumiem, kuri daudzu gadu garumā atradušies Jāzepa Pigožņa darbnīcā kā maza daļiņa no dzimtas Latgales.

Sagatavoja L.Kirillova

● Jo jautrāk, jo labāk — šāda bijusi Jāzepa Pigožņa motivācija, izvēloties keramiķu darbus. Foto no PVLMM arhīva

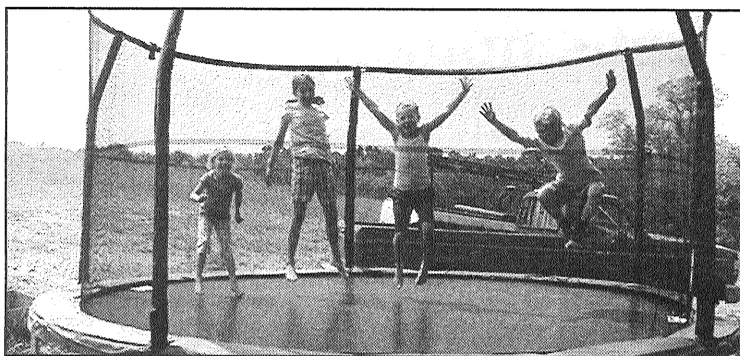
Mediķu ieteikumi bērnu drošībai vasarā

Sākoties skolēnu brīvlai-
kam, Bērnu klīniskās uni-
versitātes slimnīcas
(BKUS) ārsti aicina vecākus pie-
vērst īpašu vērību bērnu drošī-
bai, pavadot laiku svaigā gaisā.
Katru gadu nemainīgi, sākoties
siltajam periodam, BKUS palī-
dzību meklē aptuveni 75-85 bērni
diennaktī, no kuriem desmit per-
centiem savainojumi ir vērtējami
kā smagi un nepieciešama turp-
mākā ārstēšanās stacionārā.

Bērnu slimnīcas mediķi infor-
mē par tipiskākajiem trauma-
tisma riskiem, kas apdraud
bērnu veselību.

Nereti traumas tiek gūtas, kri-
tot no **augstākiem punktiem** kā
žogi, koki, arī nepabeigtas būves,
bet mazākos vilina vēdināšanai
atstāti vaļēji logi un balkoni. Ārsti
aicina neatstāt atvērtus logus un
durvis telpās ar maziem bērniem
un necelt viņus uz palodžēm,
rādot, kas notiek aiz loga, jo bēr-
ni var to atkārtot, kamēr pie-
augušie nav blakus. Mājās ir
jānospiņina durvis un logi arī tā-
dēļ, ka istabā var rasties caur-
vējš, kas ar spēku var aizcirst
durvis, pie kurām turas mazulis.

Arvien vairāk privātmāju pa-
galmu tiek uzstādīti **batuti**. Ne-
pareizi lietoti, tie var radīt sevišķi
smagus galvas, mugurkaula sasi-
tumus, kā arī kāju un roku mež-
ģījumus un lūzumus, tāpēc nav

pieļaujama bērnu lēkšana pa ba-
tutu bez pieaugušo uzraudzības.
Pa batutu vienlaikus var lēkāt
tikai viens cilvēks un tam noteikti
jābūt apriķotam ar tīklu, lai pa-
sargātu bērnu no traumām, atsi-
toties pret zemi vai citiem blakus
esošiem objektiem. Tāpat jābūt
nosegtam arī atsperu mehānis-
mam, kurā nereti ieķeras rokas
vai kājas. Traumu iemesls bieži ir
arī citas atrakcijas rotaļlauku-
mos, visbiežāk — šūpoles.

Vecākiem ir jāpārliecinās par
bērnu drošību, arī atrodoties
ūdens tuvumā. Peldoties un
atpūšoties publiskās pludmalēs,
ūdenī un smiltīs var būt stikli,
skārdenes, bet ūdens var slēpt
spēcīgas straumes un bedres. Arī
lēcienam uz galvas ūdenī var būt
ļoti nopietnas sekas — galvas un
mugurkaula traumas, kas ne
vienmēr ir ārstējamas. Pirms
laist bērnu ūdenī, kādam no pie-

augušajiem jāizstaigā un jāiztaus-
ta pamatni. Būtiski ir ierobežot
mazu bērnu piekļuvi ūdens
tīplēm (diķiem, akām, mucām,
bērnu baseiniem), jo ūdenim nav
jābūt dziļam, lai tajā varētu no-
slikt divgadīgs bērns.

Jo mazāks bērns, jo īsāku laiku
jāuzturas **karstā pludmalē**, vis-
labāk, ja tas ir agrāk no rīta vai
vēlāk vakarā. Bērniem lielmaīņa
ir ātrāka, tāpēc apģērbam jābūt
brīvākam un plānākam. Karstā
laikā ir īstais brīdis atteikties arī
no pamperiem. Obligāti jānēsā
cepurīti, jālieto aizsargkrēmi un
jātur pie rokas ūdens pudele. Kar-
stā laikā nevajag bērnu spiest ēst
— galvenais dzirdēt. Vecākiem
der padomāt arī par zidaiņa paš-
sajūtu tumšos ratiņos karstā saulē
— gaiss ratos tikpat kā necirkulē,
turklāt nereti tiek aizklāts priekšā
dvielis vai marle, radot pārkar-
šanas un nosmakšanas draudus.

Nekādā gadījumā ne uz mirkli
nedrīkst atstāt vienu mašīnā
saulē bērnu un mājdzīvniekus.
Savukārt lielākajiem bērniem, ku-
riem paredzēta ilgāka stāvēšana
skolas izlaiduma svinīgajā pasā-
kumā, bezgaisā, noteikti vajag pa-
brokastot, dzert ūdeni un pavilkt
vaļīgāk kaklasaiti.

Braucot ar **velosipēdiem**,
**skrituļdeļiem un skrituļslī-
dām**, bērniem jālieto ķiveres,
ceļu un elkoņu aizsargus. Jāņem
vērā, ka, vizinoties ielu tuvumā,
bērns var nejausi izbraukt uz
braucamās daļas un pakļūt zem
automašīnas, tāpēc mazākie ne-
būtu jāatstāj nepieskatīti, bet
lielākie bērni jāmaīca ievērot ceļu
satiksmes noteikumus.

Sākoties dārza svētku sezonai,
ārstu palīdzība biežāk vajadzīga
bērniem, kas gūst **apdegumus**,
piedurot roku karstam grīlam, ie-
ļojot liesmās degšķidrumu vai
gūst elpceļu un gremošanas trak-
ta apdegumus pēc grīla vai citu
sadzīvē lietotu ķīmisku šķidruma
iedzeršanas. Bērniem izdodas
atvērt pat tos iepakojumus, kas
apriķoti ar īpašiem vāciņiem
bērnu aizsardzībai.

Ik gadu Bērnu slimnīcā pēc
palīdzības vērsas vairāk nekā 800
bērni, kurus sakoduši vai saskrā-
pējuši **mājdzīvnieki**. Visbiežāk
bērnu savaino pašu ģimenes
miluļi vai tuvinieku suņi, tāpēc

pat ar šķietami pazīstamu dzīv-
nieku bērni nebūtu jāatstāj vieni
paši. Dzīvnieku nedrīkst kaitināt,
aiztikt, kad tas ēd vai guļ. Tāpat
jāuzmanās, dzīvnieka tuvumā vi-
zinoties ar velosipēdu. Līdz trīs
gadus vecumam bērniem biežāk
tiek savainotas galva un rokas,
bet pusaudžiem — apakšējās
ekstremitātes (ķermeņa vietas,
kas dzīvniekam ir pa tvērienam).

Ne tikai vasarā, bet visu gadu
aktuāli ir **svešķermeņi**, kuri no-
kļuvuši bērnu elpceļos vai gre-
mošanas traktā. Vecākiem ne-
būtu jādod spēlēt mazajiem ar
pogu kastītēm un naudas ma-
kiem. Arī pirmklasniekam nereti
drošākā vieta, kur glabāt tik
vērtīgo naudu ir mute, jo vasa-
ras apģērbā nav kabatu. Maza-
jiem vasarā aktuālāki kļūst arī
akmentiņi un gliemežvāki plud-
malē, bet vislielāko draudu rada
baterijas un magnētiņi.

Ja bērnam ir **guvis dzīvību**
**bīstamus savainojumus, palī-
dzību var meklēt tuvākajā
slimnīcas neatliekamās palī-
dzības nodaļā vai zvanot uz
tālruni 113. Viegļākos gadīju-
mos aicinām vērsties pie ģi-
menes ārsta, bet, ja tas nav
pieejams, darba dienu vaka-
ros un brīvdienās var doties
arī pie tuvākā dežūrārsta vai
zvanīt uz Ģimenes ārstu kon-
sultatīvo tālruni 66016001.**

10 simptomi, kas liecina, ka medicīniskā palīdzība jāmeklē nekavējoties

Dažādi bieži sastopami simptomi, piemēram, galvassāpes vai drudzis, parasti neliecina par nopietnu saslimšanu. Visticamāk, nepatīkamās sajūtas ir īslaicīgas vai signalizē par kādu infekciju, un tev vienkārši nepieciešams konsultēties ar ārstu. Tomēr atsevišķos gadījumos medicīniskā palīdzība ir jāmeklē nekavējoties.

Galvassāpes

Nepatīkamu galvassāpju cēlonis var būt stress, alkohols vai pārlietu ilga lūkošanās datora ekrānā. Šādā gadījumā galvassāpes visbiežāk neilgst vairāk par pāris stundām. Tāpat dzīvībai bīstama nav migrēna – lēkmjveida hroniskas galvassāpes, ko rada asinsvadu plašināšanās.

Pievērs galvassāpēm uzmanību tad, ja tās radušās pēkšņi un ir neparasti intensīvas. Tāpat vērsies pēc palīdzības tad, ja galvassāpes pavada drudzis, kakla sāpes vai stīvums un izsitumi, kas var liecināt par meningītu.

Vēdersāpes

Vēdersāpes var izraisīt neskaitāmi faktori – gāzes, savilkti muskuļi, vēdera vīrusi, urīnceļu infekcijas un citi.

Dodies uz slimnīcu, ja sāpes ir neparasti stipras vai arī koncentrējas noteiktā vēdera daļā. Sāpes vēdera labajā pusē – apakšējā vai augšējā daļā – var liecināt par apendicītu vai žultspūšļa problēmām, kuru gadījumā nepieciešama tūlītēja ķirurģiska iejaukšanās. Tāpat neatstāj vēdersāpes bez ievēribas, ja tās papildina izteikti slikti dūša vai asinis izkārnījumos.

Sāpes krūtīs

Sirdslēkmes ir viens no biežākajiem nāves cēloņiem, tāpēc tev jābūt drošam, ka laikus pamani simptomus. Ja jūti sāpes krūtīs, elpas trūkumu, svišanu vai sāpes, kas izstarojas kaklā,

žokli vai rokās, nekavējoties meklē medicīnisko palīdzību. Tāpat ir vērts jau iepriekš noskaidrot iespējamos riska faktoros un ģimenes vēsturi.

Infekcija

Infekcija ir slimību izraisīto mikroorganismu nonākšana organismā, ko visbiežāk rada kāda veida vīruss. Ja simptomi ir viegli, infekciju droši var ārstēt mājās apstākļos. Vērsies pie speciālista, ja piedzīvo pastiprinātu nogurumu, zemu asinsspiedienu vai citus simptomus, kas ievērojami kaitē tavai pašsajūtai. Tie var liecināt par nopietnāku infekcijas saslimšanu, kam nepieciešama ārsta uzraudzība vai stiprāki medikamenti.

Asinis urīnā vai izkārnījumos

Pamanot asinis urīnā vai izkārnījumu, noteikti piesaki vizīti pie sava ģimenes ārsta. Asinis urīnā parasti liecina par kādu infekciju, piemēram, urīnceļu vai nieru saslimšanu, savukārt asinis izkārnījumos var norādīt uz hemoroīdiem, iekaisumu, čūlām vai pat vēzi.

Ja tev parādās arī citi simptomi, piemēram, drudzis, izsitumi, pārmērīgs nogurums, intensīvas sāpes vai liels daudzums asiņu, meklē palīdzību nekavējoties.

Elpas trūkums

Lielākoties elpas trūkuma cēlonis ir astma, hroniski obstruktīvā plaušu slimība (HOPS) vai dažādas infekcijas, piemēram, pneimoniya. Ja pēkšņi jūti, ka nevari paelpot, vērsies pie neatliekamās palīdzības mediķiem.

legriezums vai sasitums

Lielāko daļu brūču vai sasitumu tu droši vari dezinficēt un apstrādāt mājās apstākļos. Taču ir svarīgi novērtēt, cik

nopietna ir trauma. Ja brūce ir tik dziļa, ka redzams muskulis, cipsla vai kauls, steidzies uz ārstniecības iestādi – saviem spēkiem tu ar to galā netiksi.

Vemšana

Vemšanas cēlonis var būt vēdera vīruss vai saindēšanās ar pārtiku. Ja pie vainas ir kāds no šiem iemesliem, tu vari droši gaidīt, kamēr tā pāries. Neaizmirsti uzņemt pietiekami daudz šķidruma un kārtīgi atpūsties. Tomēr ņem vērā, ka vemšana ir īpaši bīstama maziem bērniem un vecāka gadu gājuma cilvēkiem.

Vērsies pēc palīdzības, ja vemjot parādās asinis, tu jūti intensīvas sāpes kuņģī vai vēmekļiem ir netipiska konsistence – tie ir tumšas krāsas vai žultaini.

Drudzis

Visbiežāk drudzis ir pozitīvs simptoms – tavs organisms pareizi reaģē uz infekciju un ar to cīnās. Noskaidro, kāds ir tā cēlonis un veic atbilstošu ārstēšanu.

Meklē palīdzību nekavējoties, ja drudzis pavada spēcīga apātija un gurdenums vai citi infekcijas simptomi. Tāpat esi uzmanīgs, ja drudzis papildina intensīvas galvassāpes, kakla sāpes, vemšana vai citi nepatīkami simptomi. Tāpat pastiprināta uzmanība nepieciešama bērniem un vecākiem cilvēkiem.

Kustību vai orgānu darbības traucējumi

Ja kāds no taviem orgāniem vai ķermeņa daļām pēkšņi pārstājis darboties kā nākas, noteikti veic nepieciešamos izmeklējumus, lai atrastu tā cēloni. Ja tas noticis kādas fiziskas traumas rezultātā, to noteikti nepieciešams ārstēt. Tāpat nedrīkst izslēgt insulta risku. Vērsies pēc palīdzības pie speciālistiem.

No www.medicine.lv

Lappusi sagatavoja L.Kirilova

JAUTĀJUMI UN ATBILDES

Cik neveselīga ir magnētiskā rezonanse?

Magnētisko rezonansi ārsti iesaka veikt dažādos gadījumos. Cik tā ir neveselīga? Ja pirms pāris gadiem šī procedūra veikta, vai tik bieža "starošanās" ir laba?

Neiroloģe Sandra Vestermāne skaidro, ka nav nekādu datu par to, ka magnētiskā rezonanse būtu kaitīga, jo nekāda "starošana" te nenotiek. Rentģena stari tiek izmantoti rentģena uzņēmumu un datortomogrāfijas izmeklējumu veikšanai.

Magnētiskā rezonansei tiek izmantotas magnētiskā lauka īpašības. Nosacīti kaitīga vienīgi varētu būt pārāk bieža (piemēram, vairākas reizes vienā gadā) intravenozās kontrastvielas ievadīšana šī izmeklējuma laikā.

Kāpēc ir troksnis galvā?

Jau vairākus mēnešus "dzīkst" galvā. Nepārtraukti sic, skatoties TV vai sarunas laikā, pastāvīgi ir troksnis galvā. Vakaros ir grūti iemigt. Kas varētu būt pa cēloni? Galvas, kakla asinsvadi tika pārbaudīti. Rezultāti liecina, ka ar veselību viss ir kārtībā.

Troksnis galvā jeb "tinnituss" ir bieža sūdzība pusmūža un vecāka gadu gājuma cilvēkiem. Par nelaimi cēlonis parasti nav atrodamas. Ja izmeklējumi veikti un nopietnas problēmas nav atrastas, tās ir labas ziņas. Var izmēģināt masāžas kursu sprandai vai fizioterapiju plecu daļas atslābināšanai. Ja nekas no minētā nelīdz, jāiemācās ar troksni sadzīvot. Klusa mūzika fonā palīdz iemigt, nomākt skaņu. Vismaz tādas ieteikumus var atrast ģimenes ārstu rokasgrāmatās.

Kāpēc ir tā, ka jo vairāk saldumus ēd, jo vairāk tos gribas?

Kāpēc ir tā, ka jo vairāk saldumus ēd, jo vairāk tos gribas? Kas notiek ar organismu, ja saldumu patēriņu samazina līdz minimumam?

Organisms enerģiju saņem arī no ogļhidrātiem, kas nav cukuri (nav saldi). Pilnīgi nekas sliktas ar organismu nenotiks, ja nelietosiet saldumus. Saldumi nav nepieciešami.

Vēlme ēst saldu vairāk saistīta ar labsajūtu un vēlmi sevi palutināt. Cilvēks pierod ēst saldu vai sāļu. Kādu laiku atturoties no salda vai sāļa, daudz mazāku cukura vai sāls daudzumu ēdienā spēsiet uztvert un identificēt kā garšas sajūtu.

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē reģistrētie notikumi

Atrasts noslicis bezvēsts pazudušais vīrietis

Pateicoties kādam zemūdens maksšķerniekam, izdevies atrast meklēto un bezvēsts pazudušo vīrieti no Krāslavas novada, informē Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja preventīvas nodaļas inspektore Anastasija Laizāne.

13. maijā policija ziņoja, ka Krāslavas iecirknī tiek meklēts bezvēsts pazudis vīrietis, kuru pēdējo reizi redzēja 3. maijā Krāslavas novada Kombuļu pagastā, kad viņš ar automašīnu Audi aizbrauca nezināmā virzienā. Policija pazudušo meklēja līdz 22. maijam, kad vēlu vakarā tika saņemta informācija par to, ka Kombuļu pagastā esošajā Dridža ezerā kāds zemūdens maksšķernieks atradis automašīnu Audi.

Pēc automašīnas reģistrācijas numura tika noskaidrots, ka tā ir automašīna, ar kuru projām devies meklējams vīrietis. Vēlāk pēc glābšanas darbu pabeigšanas automašīnas salonā tika konstatēti arī vīrieša liķis. Redzamu miesas bojājumu nebija, netika konstatētas arī vardarbības pazīmes. Policijā uzsākts kriminālprocess, lai noskaidrotu visus notikuma apstākļus un iemeslus, nozīmēta arī ekspertīze. Policijas pārstāve informē, ka notikuma pamatversija ir pašnāvība, taču izmeklēšanas gaitā tiks pārbaudītas arī citas versijas.

Negadījumā gāja bojā motociklists

24. maijā Daugavpili ceļu satiksmes negadījumā gāja bojā motociklists. Traģēdija notika ap pulksten 17.45, kad 1983. gadā dzimis motocikla Kawasaki vadītājs ietriecās mikroautobusā VW, kas, izbraucot no mazāksvarīga ceļa, nepamanīja no kreisās puses braucošo motociklu. Atrās palīdzības mediķi centās glābt motociklista dzīvību, taču gūtās traumas izrādījās nāvējošas. Policijā uzsākts kriminālprocess, notiek negadījuma izmeklēšana un avārijas apstākļu noskaidrošana.

Ceļu satiksmes negadījumi. Cietuši vairāki velosipēdisti

✓ 20. maijā ap pusdienlaiku Dagdā 1995. gadā dzimis BMW vadītājs nepalaida pa galveno ielu braucošo mopēdistu. Sadursmes rezultātā 2001. gadā dzimušais mopēda vadītājs guva traumas un tika nogādāts slimnīcā, taču viņa dzīvībai briesmas nedraud.

✓ Tās pašas dienas vakarā Daugavpili 2000. gadā dzimis velosipēdistis uzbrauca priekšā braucošai automašīnai VW, kuru vadīja 1971. gadā dzimis vīrietis. Pēc notikušā velosipēdistam bija nepieciešama medicīniskā palīdzība.

✓ 21. maijā negadījumā cieta vēl kāds velosipēdistis. Tas notika ap pulksten 11.20 Daugavpili, kad 1991. gadā dzimusi

automašīnas Audi vadītāja nepalaida pa galveno ceļu braucošo velosipēdistu, 1968. gadā dzimušu vīrieti, kurš negadījumā guva sasitumus un nobrāzumus.

✓ Dažas stundas vēlāk policijā saņemts ziņojums par ceļu satiksmes negadījumu, kas noticis Ludzas novada Nukšu pagastā. Ceļa posmā Ludza — Nukši 1937. gadā dzimis vīrietis, vadot automašīnu Dacia, aizķēra tajā pašā virzienā braucošo velosipēda vadītāju, 1980. gadā dzimušu sievieti. Pēc negadījuma velosipēdiste nogādāta slimnīcā.

✓ 23. maija vakarā policijā saņemta informācija, ka Ilūkstē kāds vīrietis ar velosipēdu uzbraucis 2012. gadā dzimušai meitenītei un no notikuma vietas aizbēdzis. Mazulītei sniegta medicīniskā palīdzība, bet velosipēdistu personība noskaidrota — tas bijis 1991. gadā dzimis Ilūkstes novada iedzīvotājs.

✓ 24. maijā ap pusdienlaiku Ilūkstes novada Pilskalnes pagastā 1990. gadā dzimis automašīnas Chrysler vadītājs nepalaida pa galveno ceļu braucošo automašīnu Volvo, kā rezultātā notika sadursme. Vēlāk Volvo vadītājs vērsās pēc medicīniskās palīdzības slimnīcā.

✓ 25. maijā no rīta Līvānos kāda 1962. gadā dzimusi sieviete, izbraucot no pagalma ar automašīnu Audi A3, nepalaida pa galveno ceļu braucošo automašīnu Audi 80, kuru vadīja kāds vīrietis. Sadursmes rezultātā sieviete guva traumas.

✓ 26. maijā no rīta ceļu satiksmes negadījumā cieta kārtējais velosipēdistis. Negadījums notika Daugavpili, kur 1984.

gadā dzimusi sieviete, vadot Volvo, nepalaida pa galveno ceļu braucošo velosipēdistu, 1950. gadā dzimušu vīrieti. Cietušais ar traumām nogādāts slimnīcā.

Avārijas izraisītāju Ludzas novadā policija jau meklēja

26. maija vakarā Ludzas novada Cirmas pagastā automašīna Opel nobrauca no ceļa braucamās daļas un apgāzās. No notikuma vietas slimnīcā tika nogādāti 1988. un 1992. gadā dzimuši vīrieši. Ierodoties notikuma vietā, tika noskaidrots, ka uzreiz pēc notikušā negadījuma no avārijas vietas aizbēdzis kāds vīrietis. Tika noskaidrotas aizbēgušā pazīmes un uzsākta viņa meklēšana.

Pēc kāda laika, neskatoties uz to, ka vīrietis mērķtiecīgi slēpās no policijas, viņš tomēr tika atrasts un aizturēts. Identificējot personību, policistiem kļuva skaidri viņa bēgšanas motīvi — agrāk tiesātais 1986. gadā dzimušais vīrietis atradās meklēšanā aizdomās par zādzības izdarīšanu Rēzeknē. Aizturētais nodots Rēzeknes iecirkņa kolēģiem, bet saistībā ar notikušo ceļu satiksmes negadījumu Ludzas iecirknī uzsākts kriminālprocess. Policija skaidro, kas negadījuma brīdī vadīja automašīnu. Policijas pārstāve piebilst, ka visiem negadījumā iesaistītajiem vīriešiem — gan cietušajiem, gan aizturētajam — tika konstatēts alkohola reibums.

Lietā par zādzībām no Latgales lūgšanu namiem tiesa sāk pārbaudīt rakstveida pierādījumus

Turpinot apelācijas kārtībā izskatīt krimināllietu par zādzībām no Latgales lūgšanu namiem, 25. maijā tiesa uzklaušēja apsūdzētos un sāka rakstveida pierādījumu pārbaudi. Kā aģentūra LETA noskaidroja Latgales apgabaltiesā, lietas skatīšanu plānots turpināt 31. maijā, turpinot pierādījumu pārbaudi.

Par pirmās instances tiesas spriedumu šajā lietā saņemtas divas apelācijas sūdzības un apelācijas protesti. Vienu apelācijas sūdzību iesniegusi cietusī puse, viena — saņemta no apsūdzētā pārstāvja, savukārt apelācijas protestu iesniedzis prokurors.

Jau vēstīts, ka minētajā krimināllietā pagājušā gada janvārī Balvu rajona tiesa vienam no vīriešiem piespriedusi cietumsodu uz diviem gadiem un trīs mēnešiem ar policijas kontroli uz diviem gadiem un sešiem mēnešiem. Otram piespriedis cietum-

sods uz diviem gadiem un trīs mēnešiem ar policijas kontroli uz tikpat ilgu laiku. Trešajam arī piespriedis divu gadu un trīs mēnešu cietumsods ar policijas kontroli uz trim mēnešiem. Savukārt ceturtajam apsūdzētajam piesprieda nosacīta brīvības atņemšana uz diviem gadiem un diviem mēnešiem, nosakot divarpus gadus ilgu pārbaudes laiku.

Visi trīs apsūdzētie, kuriem piespriedis reāls cietumsods, jau atrodas apcietinājumā.

Kā ziņots, pēc Krimināllikuma 175. panta 4. daļas — par zādzību, ja tā izdarīta lielā apmērā vai ja to izdarījusi organizēta grupa, šajā lietā tika apsūdzētas četras personas — 1970. gadā dzimis Lietuvas pilsonis un trīs 1976., 1977. un 1978. gadā dzimuši Latvijas pilsoņi.

LETA jau ziņoja, ka 2012. gadā Latgalē strauji palielinājās noziedzīgo nodarījumu skaits, kas saistīti ar reliģisku priekšmetu zādzībām no lūgšanu namiem. Šie noziegumi izraisījuši plašu sabiedrisko rezonansi, pamatoti

iedzīvotāju uztraukumu, kā arī lielu masu informācijas līdzekļu interesi.

Kopumā no 2010. gada līdz 2012. gada oktobrim reģistrēta 41 zādzība no vecticībnieku lūgšanu namiem un pareizticīgo baznīcām. 2010. gadā tika sākti septiņi, 2011. gadā — seši, bet 2012. gadā — jau 28 kriminālprocesi, no tiem divi par mēģinājumu izdarīt zādzību. Pavisam 2012. gadā Latgalē tika apzagt 23 dievnami. Zādzību rezultātā no vecticībnieku lūgšanu namiem un pareizticīgo baznīcām kopumā tika nozagts 141 reliģiska rakstura priekšmets.

Lai pārtrauktu šo noziegumu vilni, kopumā operatīvo pasākumu un izmeklēšanas darbību veikšanā tikušas iesaistītas 562 Valsts policijas (VP) Latgales reģiona pārvaldes un VP Galvenās kriminālpolicijas pārvaldes amatpersonas, kā arī Lietuvas un Igaunijas tiesībsargājošie institūciju darbinieki.

Kriminālprocesu izmeklēšanas gaitā veiktas vairāk nekā 30 noti-

kuma vietu apskates, izņemti bioloģiskie materiāli, pirkstu, apavu un automašīnas riepu nospiedumi, lauzuma pēdu nospiedumi un citi lietiskie pierādījumi, aptaujāts un nopratināts 121 liecinieks, nozīmētas 15 DNS, kā arī citas ekspertīzes.

Aizdomās par saistību ar minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem tika pārbaudītas 63 personas, kuras jau iepriekš bija nonākušas policijas redzeslokā par līdzīga rakstura noziedzīgiem nodarījumiem, arī citos reģionos.

2012. gada 9. oktobrī, veicot operatīvos meklēšanas pasākumus par reliģisko priekšmetu zādzībām Latvijas — Lietuvas pierobežā, starptautiskā operācijā tika aizturēts organizētas noziedzīgas grupas līderis, kāds 1970. gadā dzimis Lietuvas pilsonis.

Izmeklēšanas gaitā aizturētā vīrieša dzīvesvietā Lietuvā tika veikta kratīšana, kuras gaitā tika izņemti dažādi reliģiska rakstura priekšmeti — svētbilžu fragmenti, vecticībnieku un pareizticīgo

kalendāri, metāla priekšmeti, kas izmantojami reliģisko ceremoniju nodrošināšanai. Lietuvā atrastas un izņemtas arī piecas svētbildes, kuras 2012. gadā bija nozagtas no trim Latgales lūgšanu namiem.

VP Latgales reģiona pārvaldes darbinieki sadarbibā ar kolēģiem no Lietuvas tiesībsargājošajām institūcijām savākuši pierādījumus par 11 zādzību epizodēm, kas pilnībā pierāda aizturēto personu vainu izdarītajos noziegumos.

Vērienīgā izmeklēšanas procesā policijas darbinieki atraduši un izņēmuši pavisam desmit ikonas, kas bija nozagtas no dažādām Latgales pareizticīgo baznīcām un vecticībnieku lūgšanu namiem — Ludzas novada Pildas pagastā, Balvu novada Viksnas pagastā, Viļānu novada Viļānu pagastā, Rēzeknes novada Sakstagala pagastā un Aglonas novada Grāveru pagastā.

Atrastajām ikonām veikta kultūrvēsturisko priekšmetu ekspertīze.

Tiesu sēžu saraksts Daugavpils tiesai Preiļos no 2. līdz 10. jūnijam (pirmā instance)

Procesa veids	Tiesas sēdes laiks	Prasītājs	Atbildētājs	Būtība	Tiesas sēdes veids	Tiesnesis
Mutvārdu	2. jūnijs	AS SEB banka	Olegs Guščins	parāda piedziņa	Atklāta	A.Stikāne
Rakstveida	7. jūnijs	SIA "Līvānu siltums"	Stepans Švarcs	maza apmēra prasība par parāda piedziņu		A.Stikāne
Rakstveida	8. jūnijs	SIA "Rīgas namu pārvaldnieks"	Gunita Valdmane	maza apmēra prasības par naudas piedziņu		I.Beitāne
Mutvārdu	8. jūnijs	SIA "Preiļu saimnieks"	Tatjana Skutele	maza apmēra prasība par naudas piedziņu	Atklāta	I.Beitāne
Mutvārdu	8. jūnijs	Valērijs Mustermans	Vladimirs Pjankovskis	par zaudējuma atlīdzināšanu	Atklāta	A.Stikāne
Mutvārdu	9. jūnijs		Jānis Znotiņš	kriminālprocess	Atklāta	A.Stikāne
Mutvārdu	9. jūnijs		Jevgeņijs Golubevs	administratīvais pārkāpuma process	Atklāta	I.Beitāne
Mutvārdu	10. jūnijs	Vikentij Medveckij		sūdzība par zvērīnātu tiesu izpildītāju darbību	Atklāta	A.Stikāne

Informācijas avots www.tiesas.lv. Sagatavoja T.Elste

DER ZINĀT

Zemesriekstus vai kokosriekstus?

Zemesrieksti ir treknāki un kalorijām bagātāki, taču tajos ir vairāk nepiesātināto taukskābju, kas normalizē holesterīna līmeni asinīs. Savukārt kokosriekstos ir vairāk piesātināto taukskābju — ja organismā to ir pārāk daudz, var palielināties holesterīna līmenis asinīs un pieaug risks saslimt ar kādu sirds slimību. Zemesrieksti labāki arī tāpēc, ka tajos ir daudz E vitamīna, kālija un kalcija. Kālijs vajadzīgs muskuļiem un nervu sistēmai. Kalcijs — stipriem kauliem, zobiem, asins recēšanai, nerviem un muskuļiem.

Šķaudi pareizi!

NEPAREIZI ir šķavas aizturēt, jo, degunā paaugstinoties spiedienam, tā blakusdobumos var iekļūt infekcija un var izraisīt tur iekaisumu.

PAREIZI ir šķaudīt no sirds, jo šķavas ir organisma aizsargreakcija, kad tas grib izdabūt ārā sliktos mikrobus. Tikai neaizmirsti šķaudot muti piesegt ar vienreizlietojamo kablatkatīti.

Imunitātei dzeriet pelaškus

Ierasti pelašķa tēju vārām, kad piemeties klepus, jo augam piemīt labas preteikaisuma īpašības, taču pelašķis ir arī lielisks līdzeklis imunitātes stiprināšanai. Ja vīrusu vai pat gripas laikā no rīta izdzeri pusglāzi svaigi pagatavotas pelašķu tējas, imunitāte būs uzmuntrināta visas dienas garumā. Ieber glāzē tējkaroti pelašķu, aplej ar karstu ūdeni un pēc 15 minūtēm jau vari dzert!

Zaļā tēja ar citronu

Zinātnieki iesaka dzert zaļo tēju ar citronu. Viņi apgalvo, ka citronā esošais C vitamīns padara šo dzērienu vēl veselīgāku.

Zaļajai tējai pievienotā askorbīnskābe paaugstina dzēriena antioksidanta spējas un vērtīgo vielu — katehīnu — daudzumu, bet tas savukārt ļauj tējai daudz efektīvāk samazināt vēža attīstības un sirdslēkmju risku.

Pasaules vadošie ķīmiķi pārbaudījuši zaļās tējas iedarbību uz veselību, pievienojot tai dažādus komponentus, un atklājuši, ka citrusaugļu sula un C vitamīns katehīnu daudzumu palielina 5 reizes, bet divu pašu aktīvāko katehīnu līmeni 6-13 reizes. Arī mediķi apgalvo, ka citrusaugļu sula un C vitamīns var mijiedarboties ar organiskajām vielām, lai novērstu šūnu degradāciju zarnu traktā. Cita starpā šāds antioksidants ir arī ļoti spēcīgs līdzeklis cīņā pret dažādām saslimšanām, tāpēc ārsti veselības aizsardzībai iesaka tasītei zaļās tējas pievienot nedaudz apelsīnu sulas, citronu vai askorbīnskābi.

SLUDINĀJUMI, LĪDZJŪTĪBA

SIA „Gaujas Koks”
kokapstrādes rūpnīca „Krustpils”
piedāvā darbu:

Kokapstrādes iekārtu operatori/ēm ;
Mob. tālr. 28343505

Autokrāvēja vadītājiem
Mob. tālr. 28666781

Elektriķiem, mehāniķiem
Mob. tālr. 26674562

Prasības: vidējā izglītība;
vēlama iepriekšējā darba pieredze

Piedāvājam:
konkurētspējīgu atalgojumu;
nodrošinām ar dzīvesvietu

Gaidām jūsu CV
E-pasts: krustpils@gk.lv

Tālr./fakss 65220123
Mob.tālr.28343505

SIA AIBI iepērk liellopus,
jaunlopus, aitas, kazas,
zirgus, cūkas.
Laba cena. Samaksa tūlītēja. Svāri.
Tālr. 26142514, 20238990.

SIA Lauku Miesnieks
iepērk mājlopus.
Augstas cenas.
Samaksa tūlītēja. Svāri.
Tālr. 20207132.

SIA „LATVIJAS GAĻA”
iepērk liellopus, aitas,
jaunlopus, zirgus.
Svāri. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 28761515.

Kur nu liksim siltos vārdus,
Ko tev teicām, māt,
Ja tu tagad klusi, klusi
Aizej projām – mūžībā?
Skumju brīdi esam kopā
ar Jevgeņju Znotiņu,
no **MĀMIŅAS** atvadoties.
Sutru pamatskolas kolektīvs

PĒRK

mazu istabas kucīti. Tālr. 26005083,
65324628.

Saules vitamīns veselības sardzē

Saules stari ar savu enerģiju uztur dzīvību uz Zemes. Saule mums ir unikāls, dabas dāvāts veselības avots. Tās staru iedarbības ietekmē adā veidojas vitamīns D.

Vitamīna D ietekme uz veselību

Sen zināms, ka vitamīns D vislabvēlīgākajā veidā iedarbojas uz kaulaudiem, pateicoties savām spējām piesaistīt kalciju un fosforu, veicinot to uzsūkšanos no zarnu trakta un nogulsnešanos kaulos. Pazemināts vitamīna D līmenis organismā var paaugstināt uzņēmību pret infekcijām (saaukstēšanās slimībām, gripu) un paaugstināt dažādu autoimūno slimību risku (izkaisīto sklerozi, cukura diabētu, reimatoīdo artrītu). Vitamīna D trūkums var negatīvi atsaukties uz psihisko veselību un provocēt depresijas attīstību.

Vitamīna D deficīts — mūsdienu problēma

Senajos laikos cilvēki daudz laika pavadīja saulē, nodarbojās ar medībām, zveju un lauksaimniecību. Attīstoties tehnoloģijām, daudzi nodarbošanās veidi ir saistīti ar slēgtām telpām — rūpnīcām, fabrikām, biroju ēkām. Mūsdienu cilvēki rūpnieciski attīstītās valstīs bieži vien lielāko darbdienas daļu pavada birojā vai automašīnā, bet brīvajā laikā apmeklē tirdzniecības centrus, kinoteātrus un restorānus. Bērni un pusaudži daudzas stundas nosēž pie datoriem vai televizoru ekrāniem tā vietā, lai dotos pastaigās svaigā gaisā.

Vitamīna D deficītam īpaši pakļauti cilvēki, kuri dzīvo tālu no ekvatora. Ziemeļu platuma grādos saules starojuma intensitāte rudenī, ziemas un pavasara periodā ir ļoti zema, bet ne vienmēr priecē skaidrs laiks. Nesen Latvijā veikts zinātniskais pētījums parādīja, ka ziemas sezonā vitamīna D nepietiekamību izjut 89% pētījuma

dalībnieku, bet vasaras periodā šī vitamīna koncentrācija zemāka par normu bija 87% dalībnieku (I.Rasa, M.Mukāne, 2014.).

Optimālais līmenis

Noteikt savu vitamīna D līmeni var ar venozo asins analīžu palīdzību. Tādas analīzes var nodot, vērsoties tieši kādā laboratorijā vai pie sava ģimenes ārsta. Šobrīd pieņemtajā praksē tiek mērīta 25(OH)D vitamīna koncentrācija asinīs. Pēc jaunākajiem atzinumiem par pietiekamu šā vitamīna koncentrāciju tiek uzskatīti asins analīžu rādījumi 30-70 ng/ml (nanogrami uz mililitru), bet par optimālu tiek uzskatīts diapazons 40-70 ng/ml. Līmenis diapazonā 10-30 ng/ml ir nepietiekams, bet koncentrācija, kas zemāka par 10 ng/ml, jau jāizskata kā nopietns deficīts.

Nodrošināties ar saules vitamīnu

Eksistē trīs galvenie vitamīna D avoti — saules gaisma, vitamīnu preparāti un uztura produkti. Ar pārtiku mēs saņemam pavisam maz šā vitamīna. Tāpēc cilvēkiem, kuri neieklāj savā ikdienas ēdienkartē lasi, garneles, austeres vai ikrus, papildus jāuzņem vitamīns D ar tiešajiem saules stariem un aptiekas preparātiem. Tā kā vitamīns D ir taukos

šķīstošs, jāņem vērā, ka kapsulas ar eļļas šķīdumu ir efektīvākas par tabletēm. Labākai aktīvās vielas asimilēšanai preparātu vēlams lietot ēšanas laikā.

Kam parasti iesaka lietot D vitamīnu papildus:

- ✓ bērniem no 0 līdz 2 gadiem,
- ✓ grūtniecēm,
- ✓ cilvēkiem, kas reti iziet ārā vai izvairās no saules gaismas,
- ✓ cilvēkiem, kas vecāki par 70 gadiem,
- ✓ aprūpes namu iemītniekiem un invalīdiem,
- ✓ bērniem un pieaugušajiem, kuri vasarā valkā drēbes, kas pilnībā aizsedz ādu,
- ✓ cilvēkiem ar paaugstinātu osteoporozes risku neatkarīgi no vecuma.

Vitamīna D avoti:

- ✓ šitaki sēnes,
- ✓ pētersīļi,
- ✓ treknās zivis,
- ✓ olas dzeltenums,
- ✓ sviests,
- ✓ siers,
- ✓ ikri,
- ✓ jūras veltes.

Mūsdienu zivju eļļa praktiski nesatur D vitamīnu (izņemot gadījumus, kad šo vitamīnu nelielā daudzumā pievieno mākslīgi). Zivju eļļa nepiesātināto taukskābju omega-3 deļ ir veselīga sirdij!

Vingrojums pret iesnām

Pret iesnām palīdz arī vingrošana, īpaši iesnu un citu elpceļu slimību sākuma stadijā.

- ✓ Vingrojumu atkārtoti astoņas reizes.
- ✓ Apsēdies brīvi, mazliet izvērstām kājām, rokas ar izvērstiem elkoņiem novieto uz ceļiem. Ieelpo pilnas plaušas, iztēlojoties, ka tu ieelpo skaistu, balto gaismu.
- ✓ Izelpojot cel rokas uz augšu līdz pleciem. Turi tās, it kā rokās tev būtu liela bumba.
- ✓ Plaukstas pavērs uz ārpusi un turpini rokas celt uz augšu. Izelpo ar asu skaņu: sss! Iztēlojies, ka ar to izelpo ārā no sevis visu slikto, ieskaitot iesnas.
- ✓ Paturi rokas virs galvas un paskaties uz augšu. Pēc tam atkal sāc ieelpu un lēni laid rokas lejā.

